

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CERCETAREA ECONOMICĂ
ACADEMICĂ
2002

Coordonator program: Prof. dr. Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Coordonator temă: Dorina GHEORGHE

CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ECONOMICĂ

Centrul de Informare și Documentare Economică

București, România

Editor: Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Redactor coordonator, prezentare grafică și tehnoredactare: Dorina GHEORGHE

Redactori: Aida SARCHIZIAN, Adelina BIGICĂ

Culegere text: Adelina BIGICĂ

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin

Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”.

Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este interzisă fără acordul prealabil al editorului,
fiind supusă prevederilor legii drepturilor de autor.

ISBN 978-973-159-308-1

2024

Programul Strategic Specific (PSS) 7. - Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – enciclopedii, dicționare, baze de date, arhive etc. Promovarea, diseminarea și valorificarea rezultatelor cercetărilor institutelor din rețeaua INCE

Tema PSS 7.1 - Cercetarea economică academică românească. Constituirea bazei de date privind lucrările de cercetare efectuate în perioada 1990-2020 în INCE și institutele sale componente. Etapa 4 – Baza de date standardizată și încărcarea platformei
Constituirea bazei generale de date aferentă lucrărilor de cercetare academică economică realizată în Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, perioada 1990-2000 (cercetare retrospectivă, confruntare cu planurile anuale de cercetare ale perioadei, pregătirea pentru încărcarea pe platformă).

Ediția de față cuprinde lucrări realizate în cadrul programelor de cercetare ale
Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”
în anul 2002

SUMAR

Argument	11
INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ	14
Strategii de dezvoltare posibile pentru economia României, prin prisma modelelor macroeconomice existente în IEM	15
Strategii sectoriale pentru România . O abordare de pe criteriul competitivității.....	17
Politica concurenței (II): ajutoarele de stat.....	19
Direcții prioritare ale procesului de aliniere a României la normele UE în domeniul energiei (partea a II-a).....	21
Evoluția conjuncturii economice în țările membre ale OCDE în 2002 și previziunile acesteia în anul 2003.....	25
Evaluarea stadiului de pregătire a țărilor candidate pentru aderarea la Uniunea Europeană.....	27
Implicațiile introducerii euro asupra procesului de integrare europeană și relațiilor financiar-valutare internaționale.....	29
Strategii de dezvoltare regională în contextul proceselor de integrare și globalizare .	30
Acquis-ul comunitar din legislația românească referitoare la eficiența energetică, partea a II-a, sector Conjunctură – Piețe – Mărfuri	33
Corelarea legislației românești cu tendințele remarcate pe plan internațional și cu cerințele Uniunii Europene	33
Politici sectoriale. Politica României în domeniul informației și comunicațiilor (TIC) în contextul globalizării economiei mondiale și al integrării în Uniunea Europeană .	36
Cooperarea și alianțele strategice în sprijinul dezvoltării și integrării României în Uniunea Europeană	37
Comerțul electronic – mijloc de integrare în economia globală. Oportunități și provocări pentru România.....	39
Impactul aderării la Uniunea Europeană asupra industriei siderurgice din România. Promovarea în condiții de eficiență a exportului, având în vedere tendințele manifestate în siderurgia UE și pe plan mondial	42

Piețe optime la importul de materii prime metalurgice al României, ținând cont de disponibilul de resurse pe plan mondial și de tendințele conjuncturale	44
Partea I: Minereuri și concentrate de metale neferoase	44
Partea a II -a: Cărbuni și minereu de fier	47
Modificări de tendințe pe piața internațională a metalelor neferoase speciale și strategice (Partea I).....	49
Impactul aderării României la Uniunea Europeană asupra producției și exportului de mobilă.....	52
Protecția mediului, obiectiv major în procesul de restructurare a industriei românești în perspectiva integrării UE	54
Valorificarea gândirii economice românești și universale	56
Scurtă istorie a doctrinelor economice.....	56
Conjunctura economică în noile state independente din spațiul fostei Uniuni Sovietice, China și Vietnam în 2001 și perspective	61
Evoluția conjuncturii economice în țările membre ale OECD în 2001 și previziunile acestora în anii 2002-2003.....	63
Fenomene majore în economia țărilor în curs de dezvoltare: îmbunătățirea calității politicii de creștere economică	65
Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul IV 2001. Perspective (Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare).....	68
Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul I 2002. Perspective (Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare).....	69
Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul II 2002. Perspective (Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare).....	70
Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul III, 2002. Perspective (Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare).....	71
Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul IV 2001. Perspective (Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, materiale plastice de mare tonaj, produse sodice, uree)	72
Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul I 2002. Perspective (Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, materiale plastice de mare tonaj, produse sodice, uree)	73

Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul II 2002. Perspective (Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, uree).....	74
Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul III 2002. Perspective (Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, uree).....	75
Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul IV, 2001. Perspective (Produse siderurgice, deșeuri metalice, metale neferoase și prețioase)....	76
Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul I, 2002. Perspective (Produse siderurgice, deșeuri metalice, metale neferoase și prețioase)....	77
Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul II și semestrul I, 2002. Perspective (Produse siderurgice, deșeuri metalice, metale neferoase și prețioase).....	78
Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul III, 2002. Perspective (Produse siderurgice, deșeuri metalice, metale neferoase și prețioase)....	79
Situația economică a țărilor din Europa Centrală și de Est.....	80
Rolul investițiilor străine directe în economia mondială. Investițiile străine directe și creșterea performanței economice românești	82
Sinteze conjuncturale privind piețele produselor industriei constructoare de mașini și restructurarea ramurii (vol. 2)	84
Sinteze conjuncturale privind piețele produselor industriei constructoare de mașini și restructurarea ramurii. Autovehicule	85
Tehnologiile avansate – componentă esențială în ecuația dezvoltării economiei românești în procesul de apropiere de țările avansate ale lumii și integrare în Uniunea Europeană.....	86
INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ.....	88
Analiza disparităților inter și intraregionale în România în perioada de preaderare..	89
Evaluarea impactului aderării la Uniunea Europeană asupra variabilelor macroeconomice.....	91
Sustenabilitatea comerțului exterior al României în perspectiva aderării la structurile europene	93
Modificări structurale în oferta bunurilor și serviciilor de consum	95
PIB-ul potențial – Estimarea evoluției în termeni nominali și în termeni reali a PIB...	97
Prețurile relative și inflația. Cazul României	99

Alternative previzionale: evoluția economiei românești	102
Fenomene de clusterizare în domeniul economic și social	104
Evoluții și performanțe ale regimului cursului de schimb	107
INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII	109
România la început de mileniu: probleme și riscuri – Compendiu de indicatori sociali	110
Monitorizarea „Strategiei Naționale Anti-sărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale”	112
Calitatea vieții în România - partea a II a -	113
Evaluarea programului de implementare a sistemului național de asistență socială	114
Resurse, valori, strategii de viață și legitimitatea politicilor sociale	115
Structură socială și stiluri de viață	120
Incertitudinea în elaborarea și aplicarea politicilor sociale: o perspectivă asupra politicilor sociale ca seturi de decizii	122
Dezechilibre în consumul populației din România în intervalul 1990-2001.....	124
Metodologia de calcul al minimumului de trai decent și de subzistență pentru o familie de doi agricultori cu doi copii în întreținere	126
Justiție distributivă și politici fiscale.....	128
Calitatea vieții unei clase renăscute în procesul tranziției: clasa țărănească	129
Ecologizarea localităților – indicator de calitate a vieții în România.....	130
Identitatea culturală și afirmarea socială a minorităților etnice din România după anul 2000	132
CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE	133
Managementul financiar al protecției mediului natural în condițiile adaptării la cerințele acquis-ului comunitar	134
Efectele integrării monetare europene asupra sistemului financiar-monetar românesc	137
Reglementarea fiscală privind zonele defavorizate din România	140
Abordarea în rețea a structurilor și dinamicii financiare și monetare.....	145

Prețurile și reglementarea concurenței în economia românească, de la abordarea teoretică și experiența europeană la aplicații sectoriale	146
Implicațiile financiare ale deteriorării mediului natural. Studii zonale.....	149
Sistemul fiscal-stimulator sau inhibitor al economiei românești	152
Rețeaua piețelor financiare și consolidarea funcționării acesteia.....	154
Starea și evaluarea financiar-monetară a economiei românești	156
Un posibil model de structurare și dimensionare a economiei subterane. Aplicații în cazul României.....	157
Implicații economico-financiare ale protecției sociale în perspectiva integrării României în UE.....	160
CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR	162
Teoria și practica combinării factorilor de producție din industria extractivă și a energiei electrice în România și pe plan mondial.....	163
Evaluarea influenței factorilor de producție asupra dezvoltării durabile a industriei naționale. Un model posibil.....	166
Stabilitate-nestabilitate în sistemele în tranziție și elemente de deschidere pentru modelarea dezvoltării industriale.....	169
Echilibrul dimensional al unităților productive și mobilitatea sistemului de relații din industrie, condiții esențiale ale dinamizării restructurării acesteia	171
CENTRUL ROMÂN DE ECONOMIE COMPARATĂ ȘI CONSENS	173
Economia culturii – o nouă administrare a valorilor și faptelor culturale.....	174

Argument

Înscrierea în Programul anual de cercetare al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, începând din anul 2022, a unei teme noi, atât ca abordare, cât și ca arie de interes, a avut în vedere realizarea unei platforme științifice menite să concentreze, să stocheze și să valorifice rezultatele cercetării economice academice desfășurate în Institut, în perioada de după anul 2000. Lucrarea continuă efortul depus de Centrul de Informare și Documentare Economică pentru anii 1990-2000, rezultatul fiind deja cunoscut în spațiul virtual al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” (INCE) și al Centrului de Informare și Documentare Economică (CIDE), în cadrul Colecției *Tezaur* (Secvența Rapoarte științifice 1990-2000). De altfel, ideea construirii unui „tezaur” al INCE își are rădăcinile încă din anul 1995 când, în eforturile de realizare a Strategiei naționale de pregătire a aderării României la UE, acad. Tudorel Postolache includea într-un discurs/prefață rămas celebru, că s-a acumulat la INCE-CIDE un volum imens de studii și cercetări, rapoarte, articole, comunicări și intervenții. „Desigur, spunea acad. Tudorel Postolache, ar fi simplu, foarte simplu și chiar foarte comod, să ignorăm aceste acumulări, dar ne putem oare permite un asemenea lux? El ar antrena inevitabil un greu tribut societal și nu ne gândim ca cineva dintre noi să-și poată aroga dreptul absurd de a decreta o elaborare sau alta inconsistentă încă mai înainte de a o fi consultat.”¹ Atunci s-a întreprins culegerea într-o singură sursă documentară a rapoartelor de activitate ale institutelor, sinteză care a fost prezentată, ulterior, ca un vector important al „Tezaurului INCE”, apariție dezvoltată apoi și bine-cunoscută în mediile academice și universitare.

Pentru îndeplinirea obiectivelor, Centrul de Informare și Documentare Economică a constituit un colectiv important de redactori, documentariști economiști și operatori, care au preluat date și informații științifice din rapoartele de cercetare de după anul 2000 ale institutelor componente ale INCE, pentru a asigura o bună informare de interes public și nu numai.

În structură, pentru fiecare an, este păstrată apartenența lucrărilor la institutul de proveniență, fiind descrise mai multe corpusuri comune oricărei cercetări bibliografice

¹ *** *De la Essen la Cannes. Itinerarul Strategiei românești de Integrare Europeană*, T. Postolache, discurs la inaugurarea lucrărilor Comisiei de elaborare a strategiei de pregătire a României pentru aderarea la UE, 08.03.1995, Ed. Academiei Române, București, 1995, p. 126-127.

retrospective, respectiv: institutul în care s-a derulat cercetarea, titlul temei de cercetare și, uneori, al lucrării de cercetare, cuprinsul până la gradul al treilea de detaliere.

Pentru fiecare an calendaristic, sistemul de regăsire va fi unul constituit prin indexarea (ulterioară) tematică, prin termeni de referință extrași dintr-un dicționar propriu, constituit de CIDE pe parcursul ultimului deceniu. Sistemul de indexare este comun, ca termeni de referință, cu cel utilizat la regăsirea bibliografică a „Tezaurului” INCE, facilitând în acest mod comparații, alcătuirea de bibliografii retrospective pe domeniu sau pe autori etc.

Vom fi recunoscători tuturor acelorora care, într-o formă sau alta, ne vor semnala elemente de perfecționare a lucrării noastre, de care vom ține seama într-o viitoare ediție de completare a Tezaurului INCE „Costin C. Kirițescu”.

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Strategii de dezvoltare posibile pentru economia României, prin prisma modelelor
macroeconomice existente în IEM*

Coordonator: dr. Constantin Ciupagea

Colectiv de autori: dr. Constantin Ciupagea; Geomina Țurlea; Manuela Unguru;
Cristina Bălan; Diana Gheorghiu; Mircea Tătar-Moisescu; Mihai
Moia; Radu Gheorghiu; Cristian Țurlea

CUPRINS

1. Utilizarea modelelor pentru definirea strategiilor economice	3
2. Convergența economică a României cu UE comparativ cu alte state candidate	6
2.1. Evoluția indicatorilor de convergență în cazul României	7
2.1.1. Investițiile	7
2.1.2. Calitatea factorului uman	9
2.1.3 Nivelul consumului guvernamental	11
2.1.4. Gradul de deschidere a economiei	12
2.1.5. Alți indicatori ai convergenței reale	13
2.2. Abordări empirice ale procesului de convergență reală	14
2.2.1. Un model de analiză comparativă a convergenței reale	19

2.2.1.1. Beta-convergența	20
2.2.1.2. Sigma-convergența și grupurile de convergență	26
2.2.2. Este prezent efectul Balassa-Samuelson în economia României?	29
3. Scenarii alternative de dezvoltare macroeconomică	34
3.1. Evoluții recente ale economiei României	34
3.2. Compararea scenariilor alternative de dezvoltare macroeconomică	35
Modelul Link. Scenarii alternative	38
3.3. Concluzii	43
4. Alte aplicații ale modelării	45
4.1. Un model de estimare a impactului aderării la UE asupra importurilor românești	45
4.1.1. Modificarea politicii comerciale a României. Impactul asupra producției tarifare	45
4.1.2. Impactul aderării asupra importurilor României	50
4.1.2.1. Specificarea modelului	50
4.1.2.2. Sursele de date și estimarea modelului	53
4.1.2.3. Rezultatele	56
4.1.3. Concluzii	57
5. Anexe	57

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Strategii sectoriale pentru România . O abordare de pe criteriul competitivității

Coordonator: dr. Constantin Ciupagea

Colectiv de autori: dr. Constantin Ciupagea; Geomina Țurlea; Manuela Unguru;
Cristina Bălan; Diana Gheorghiu; Mihai Moia; Radu Gheorghiu;
Mircea Tătar-Moisescu; Cristian Țurlea

CUPRINS

Capitolul 1. Dincolo de NAWRE – Modelarea raportului ocupare-inflație salarială în condițiile transformării sistemice și a realocării intersectoriale	1
1. Introducere	1
2. Cadrul teoretic	6
2.1 .Punctele de echilibru NAIRU/NAWRE și analiza dinamică	6
2.2 .Dezagregarea sectorială-punctele SNAWRE	12
3. Determinarea empirică a echilibrului SNAWRE	17
3.1 .Variabilele utilizate și analiza de staționaritate	17
3.2 .Relațiile pe termen lung	18
3.3 .Ecuțiile pe termen scurt și testele diagnostic	23
4. Rezultatele empirice	36
Bibliografie	39

Evaluarea procesului inovativ din România	40
Anexe	62

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Politica concurenței (II): ajutoarele de stat

Coordonatori: dr. Virginia Câmpeanu; Lucia Iordache

Colectiv de autori: dr. Virginia Câmpeanu; Lucia Iordache; Lucia Mezei-Pușcoi; Mihai Bratu; Monika Ilnițchi; Adrian Ciobotaru

CUPRINS

Capitolul 1. Ajutorul de stat - instrument economic al pieței interne a UE	1
1.1. Importanța ajutorului de stat în aplicarea politicii industriale active în țările UE	1
1.2. Efectele utilizării ajutorului de stat ca instrument tradițional al politicii industriale	3
1.3. Controlul ajutorului de stat în contextul noilor dezvoltări din politică industrială a UE, vizând promovarea competitivității	5
Capitolul 2. Cadrul juridic și instituțional al aplicării politicii concurenței în domeniul ajutorului de stat	9
2.1. Definirea conceptului de ajutor de stat în UE	9
2.1.1. Elemente definitorii, principii generale, obiective și criterii referitoare la ajutoarele de stat	10
2.1.2. Categoriile de ajutoare de stat	13
2.1.3. Conținutul reglementărilor de acordare a unor ajutoare de stat	19
2.1.4. Ajutorul de stat regional pentru marile proiecte de investiții.....	21
2.1.5. Regimul ajutoarelor de stat în industria autovehiculelor din UE	

și țările candidate	23
2.1.6. Reglementarea ajutoarelor de stat în industria minieră	31
2.2. Contribuția Comisiei Europene la dezvoltarea și implementarea legislației și politiciii ajutoarelor de stat	35
2.2.1. Criterii de evaluare a compatibilității ajutorului cu piața comună	35
2.2.2. Excepții de grup de la aplicarea Art. 87 și 88 ale Tratatului CE pentru unele categorii de ajutoare de stat	39
2.2.3. Aplicarea reglementărilor privind ajutorul de stat la întreprinderile publice. Forme ale intervenției statului care distorsionează concurența pe piața internă	41
2.3. Noile orientări ale politiciii în domeniul ajutorului de stat în țările UE	47
2.3.1. Tendințele recente ale politiciii în domeniul ajutorului de stat în țările membre	48
2.3.2. Prioritățile procesului de reducere și reorientare a ajutorului de stat	55
Capitolul 3. Evaluarea stadiului de pregătire a țărilor candidate în adoptarea și aplicarea legislației UE privind ajutorul de stat	64
3.1. Ajutorul de stat în țările candidate din centrul și estul Europei	64
3.2. Ajutorul de stat în România	70
3.2.1. Conceptul de ajutor de stat	70
3.2.2. Armonizarea legislației ajutorului de stat din România cu cea din UE	73
Capitolul 4. Studii de caz	75
4.1. O perspectivă economică asupra deciziilor Comisiei Europene referitoare la acordarea unor ajutoare de stat	75
4.2. Studii de caz privind acordarea unor ajutoare de stat	87
Bibliografie	113

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

A.I. EVALUAREA STĂRII ECONOMIEI NAȚIONALE (ESEN 2)
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

Direcții prioritare ale procesului de aliniere a României la normele UE în domeniul energiei
(partea a II-a)

Coordonator: Mariana Papatulică

Colectiv de autori: Mariana Papatulică; Laurențiu Bălțatu; Petre Prisecaru

CUPRINS

Liberalizarea piețelor gazului natural și electricității în România

Capitolul 1. Evaluarea gradului de aliniere a României la prevederile acquis-ului comunitar.....	1
1.1. Considerații privind introducerea acquis-ului comunitar în sectorul energetic	1
1.2. Adoptarea acquis-ului în domeniul energiei electrice	3
1.3. Adoptarea acquis-ului în domeniul gazului natural	5
1.4. Adoptarea acquis-ului comunitar în domeniul petrolier	6
1.5. Adoptarea acquis-ului în domeniul siguranței nucleare, eficienței energetice și surselor reînnoibile	8
Capitolul 2. Liberalizarea pieței gazului natural în România	9
2.1. Necesitatea reformelor structurale/liberalizării în industriile de rețea	9

2.2. Sectorul gazului natural în România. Istoric și situația actuală	13
2.2.1. Resursele de gaze naturale; ponderea în balanța energetică a României; dinamica cererii, a ofertei interne și a importului de gaz	13
2.2.2. Structura industrială și structura de proprietate	14
2.2.3. Sistemul național de transport prin conducte (SNT)	19
2.2.4. Sistemul național de distribuție a gazului	21
2.2.5. Capacitatea de înmagazinare subterană a gazelor naturale	21
2.3. Acquis-ul comunitar	22
2.3.1. Cadrul legal. Principalele prevederi ale Directivei Gazului	22
2.3.2. Aplicarea acquis-ului în statele membre ale UE. Rezultate pozitive. Obstacole în calea liberalizării	25
2.3.3. Transpunerea în practică a acquis-ului comunitar în România. Cadrul legal	29
2.4. Implicațiile pentru România ale adoptării acquis-ului	32
2.4.1 Structura pieței gazelor naturale în România	32
2.4.2. Formarea "coșului de gaze"	34
2.4.3. Dezvoltarea concurenței. Modele strategice de concurență aplicabile pieței românești	38
2.4.4. Separarea pe verticală (demonopolizarea)	44
2.4.5. Accesul terților la rețele (TPA)	47
2.5. Dezvoltarea pieței gazelor naturale	55
2.5.1. Deschiderea pieței către concurență	55
2.5.2. Sistemul de prețuri. Impozitarea. Eliminarea subvențiilor încrucișate	58
2.5.3. Cadrul de reglementare	67
2.5.4. Problema arieratelor din industria gazului	70
2.5.5. Obligații de serviciu public. Strategia de participare publică	72
2.5.6. Privatizarea	73

Concluzii (Sinteză)	82
Capitolul 3. Liberalizarea pieței energiei electrice în România	
3.1. Scurtă prezentare a situației sectorului producător de energie electrică din România	91
3.2. Principalele prevederi ale acquis-ului comunitar în domeniul liberalizării pieței energiei electrice și modul de aplicare	95
3.2.1. Necesitatea obiectivă a politicii de liberalizare	95
3.2.2. Principalele prevederi ale Directivei Energiei Electrice, modul de aplicare a acestora și unele propuneri de modificare a Directivei	96
3.3. Transpunerea în legislația românească a acquis-ului comunitar în domeniul liberalizării pieței energiei electrice	103
3.3.1. Transpunerea prevederilor Directivei Energiei Electrice	104
A. Crearea cadrului instituțional/de reglementare	104
B. Deschiderea pieței în fața concurenței	107
C. Construirea capacităților noi	108
D. Accesul terților la rețele	109
E. Separarea activităților	109
F. Obligațiile de serviciu public	112
G. Regimurile de tranziție	112
3.3.2. Transpunerea în legislația românească a altor acte normative din acquis-ul comunitar	113
3.4. Aplicarea în practică a prevederilor legislației naționale armonizate cu acquis-ul comunitar în domeniul liberalizării pieței energiei electrice	114
3.4.1. Activitatea celor 5 societăți rezultate din divizarea Companiei Naționale de Electricitate (acțiuni de reorganizare, modernizare, extindere a capacității de producție, privatizare etc.)	114
3.4.2. Funcționarea pieței energiei electrice după demararea procesului de liberalizare	132
A. Apariția pieței concurențiale	132
B. Prețuri și tarife	134

C. Nivelul redus de dezvoltare a pieței concurențiale. Cauze	136
3 4 3. Direcții de acțiune în vederea dezvoltării mediului concurențial în perspectiva continuării procesului de liberalizare	139
Bibliografie	147
Anexe	152

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

A.I. EVALUAREA STĂRII ECONOMIEI NAȚIONALE (ESEN 2)

Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

Evoluția conjuncturii economice în țările membre ale OCDE în 2002 și previziunile acesteia în anul 2003

Coordonator: Cornel Albu

Colectiv de autori: Cornel Albu; Eugen Andreescu; Liliana Rădulescu; Rodica Velciu;
Simona Poladian; Dragoș Sălăgean; Nicoleta Taudor

CUPRINS

Capitolul 1. Evoluția conjuncturii economice pe ansamblul țărilor membre OCDE în 2002 și perspectivele acesteia în anul 2003	1
1.1 .Tendințe ale evoluției conjuncturii economice pe ansamblul OCDE în 2002	1
1.2 .Evoluția comerțului mondial în 2002 și perspectivele acesteia în 2003	11
1.3 .Evoluția situației financiar-valutare internațională	13
1.4 .Efectele globalizării mondiale asupra relațiilor financiare internaționale	14
Capitolul 2. Evoluția conjuncturii economice în principalele țări membre în 2002 și previziunile pentru anul 2003	17
2.1. Statele Unite ale Americii	17
2.2. Japonia	29

2.3. Germania	35
2.4. Franța	40
2.5. Italia	47
2.6. Marea Britanie	50
2.7. Canada	55
2.8. Spania	58
2.9. Suedia	61
2.10. Turcia	66
Anexe	70

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

A.I. EVALUAREA STĂRII ECONOMIEI NAȚIONALE (ESEN 2)
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

Evaluarea stadiului de pregătire a țărilor candidate pentru aderarea la Uniunea Europeană

Coordonator: dr. Cornel Albu

Colaboratori externi: Aristide Cociuban; Mircea Vătășescu

Colectiv de autori: dr. Cornel Albu; drd. Eugen Andreescu; dr. Simona Poladian; dr.
Liliana Rădulescu; Dragoș Sălăgean; Nicoleta Taudor; Rodica Velciu

CUPRINS

Capitolul 1: Situația actuală și de perspectivă a economiilor țărilor candidate la aderare	4
1.1. Evaluarea procesului de macrostabilizare economică în perioada 1990-2001	5
1.2. Evoluția conjuncturii economice în 2002 și perspectivele acesteia în 2003	15
1.3. Tendințe majore în evoluția comerțului exterior în perioada 1999-2002	19
1.4. Aspecte ale situației valutare-financiare în perioada 1999-2002 (semestrul I)	22
1.5. Rolul investițiilor străine directe în dezvoltarea și modernizarea economică	26
Capitolul 2. Evaluările Comisiei Europene privind stadiul îndeplinirii criteriilor și a negocierilor de aderare cu țările candidate	30

2.1. Polonia	30
2.2. Cehia	30
2.3. Ungaria	42
2.4. Slovacia	47
2.5. Slovenia	57
2.6. Estonia	63
2.7. Letonia	69
2.8. Lituania	75
2.9. Cipru	82
2.10. Malta	89
2.11. Bulgaria	94
Capitolul 3. Considerații privind perspectivele și posibilele implicații ale lărgirii Uniunii Europene în 2004	104
3.1. Dificultățile finalizării negocierilor în 2002 și a aderării în 2004	104
3.2. Posibilele implicații ale lărgirii Uniunii Europene de la 15 la 25 de membrii ...	109
3.2.1. Pe plan instituțional	109
3.2.2. Pe planul integrării economice	120
3.2.3. Pe planul integrării monetare	125
Anexe	128
Bibliografie	139

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

A.I. EVALUAREA STĂRII ECONOMIEI NAȚIONALE (ESEN 2)
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

Implicațiile introducerii euro asupra procesului de integrare europeană și relațiilor financiar-valutare internaționale

Coordonator: drd. Eugen Andreescu

Colectiv de autori: Cornel Albu; drd. Eugen Andreescu; dr. Simona Poladian; dr. Liliana Rădulescu; Nicoleta Taudor- Popa; Rodica Velciu

CUPRINS

Introducere	1
Capitolul I: Principalele etape ale construcției monetare europene	11
Capitolul II: Politici alternative pentru aderarea la EURO și UM a țărilor central și est-europene	31
Capitolul III: Trecerea la EURO: o operațiune logistică încununată de succes	72
Bibliografie	89

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

A.I. EVALUAREA STĂRII ECONOMIEI NAȚIONALE (ESEN 2)
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

Strategii de dezvoltare regională în contextul proceselor de integrare și globalizare

Coordonator: dr. Marcel Moldoveanu

Colectiv de autori: dr. Marcel Moldoveanu; drd. Daniela Liușnea; dr. Nicolae Idu; prof.
dr. Costea Munteanu; Mădălina Boureanu; Mirela Simion; Gilda
Truică

CUPRINS

I. Acordul nord-american de liber schimb - NAFTA	1
I.1. Evoluții și tendințe în procesul de globalizare și regionalizare	1
I.1.1. Globalizarea și integrarea regională în contextul procesului de interdependență	3
I.1.2. Oportunități și dileme în procesul de globalizare	15
I.2. Coordonate definitorii ale acordului nord-american de liber schimb NAFTA.....	19
I.2.1. Obiective și principii de bază	20
I.2.2. Structura instituțională a NAFTA și modalitățile de lucru	27
I.2.3. Elemente principale ale Acordului nord-american de liber schimb	30

I.2.4. Zonă de comerț liber la ansamblul continentului american	34
I.3. Efecte ale NAFTA la scară regională și interregională	36
I.3.1. Impactul procesului de integrare și cooperare asupra participanților la NAFTA	36
I.3.2. Repercusiuni ale crizei economice și financiare din Mexic asupra ansamblului regional	46
I.3.3. Efecte ale grupării regionale asupra dezvoltării industriale	51
I.3.4. Considerente privind impactul Acordului nord-american de liber schimb asupra comerțului mondial	52
I.4. Elemente comparative ale procesului de integrare NAFTA-Uniunea Europeană	54
I.4.1. Evoluții și tendințe în strategia Parteneriatului Transatlantic	54
I.4.2. Analiză conjuncturală privind comerțul exterior și intraregional (NAFTA), la sfârșit de secol XX și început de mileniu	61
I.4.2.1. Evoluția exporturilor NAFTA	61
I.4.2.2. Evoluția importurilor NAFTA	63
I.4.2.3. Evoluția comerțului exterior al României cu țările membre NAFTA	64
II. Evoluții și tendințe în procesul de integrare și dezvoltare economică în spațiul exsovietic, China și Vietnam	66
II.1. Procesul de integrare și cooperare în spațiul ex-sovietic	66
Conjunctura economică (2001-2002) și prognoză	71
II.2. China și Vietnam: conjunctură economică (2001-2002) și prognoză	85
II.2.1. China	85
II.2.2. Vietnam	91
III. Uniunea Europeană : evoluția politicii externe și de securitate comune	96
III.1. Introducere: preliminarii istorice și conceptuale	96

III.2. Implementarea PESC/PESA-cadrul instituțional	99
III.3. Viitorul politicii externe și de securitate comună/politicii europene de securitate și apărare – sugestii de reformă	101
III.3.1. Abolirea președinției rotative în planul PESC/PESA	102
III.3.2. Comasarea posturilor Înaltului Reprezentant pentru politică externă și a Comisarului pentru relații externe	103
III.3.3. Reforma Consiliului de Miniștri	103
III.3.4. Politica externă comună a Uniunii Europene	104
Concluzii	110
Anexe	119
Bibliografie	123

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

A.I. EVALUAREA STĂRII ECONOMIEI NAȚIONALE (ESEN 2)
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

*Acquis-ul comunitar din legislația românească referitoare la eficiența energetică, partea a II-a,
sector Conjunctură – Piețe – Mărfuri*

Autor: Cristina Bumbac, C.S. III

CUPRINS

*Corelarea legislației românești cu tendințele remarcate pe plan internațional și cu cerințele
Uniunii Europene*

Capitolul I. Politici energetice dezvoltate la nivel mondial	4
1. Aspecte generale ale politicilor energetice din țările membre IEA	4
2. Energia anului 2000-mutații și tendințe	10
3. Liberalizarea pieței energiei-o problemă controversată	15
3.1. Modelul occidental	15
3.2. Situația țărilor cu economie de tranziție	17
3.3. Situația Rusiei	20
4. Integrarea producătorilor independenți pe piața liberă a energiei	23
4.1. Apariția producătorilor independenți și natura lor contractuală	23
4.2. Problemele create de producătorii independenți în contextul economiei de piață	24

5. S.U.A. – o nouă strategie economică	26
6. Protocolul de la Kyoto – cât de agresivă față de mediu este producția de energie? ...	29
Capitolul II. Eficiența energetică în Uniunea Europeană	35
1. Producția de energie și protecția mediului	35
2. Principalele caracteristici ale politicii Uniunii Europene referitoare la eficiența energetică	40
2.1. Considerații generale	40
2.2. Instrumente financiare	41
2.2.1. Credite nerambursabile	41
2.2.2. Credite, finanțare prin terțe părți și leasing	43
2.3. Instrumente fiscale	44
2.3.1. Taxe și reduceri de taxe	44
2.3.2. Subvenții	44
3. Tendințe generale ale politicii de perspectivă a Uniunii Europene în domeniul eficienței energetice	45
Capitolul III. Acquis-ul comunitar din legislația românească referitoare la eficiența energetică	47
1. Eficiența energetică în România după anul 1990 - primii pași	47
1.1. Necesitatea măsurilor de eficiență energetică în România	47
1.2. ARCE – prima organizație și primele eforturi	48
2. Cerințe generale teoretice ale unui cadru legislativ adecvat	49
2.1. Cadrul organizațional și instrumentul financiar	49
2.2. Acte normative cu caracter tehnic necesare pentru asigurarea utilizării eficiente a resurselor energetice	51
2.3. Orientări ale strategiei de eficiență economică în industrie pentru alinierea la prevederile protocolului de eficiență al Cartei Energiei	51
3. Corelarea legislației românești cu cerințele Uniunii Europene (acquis-ul comunitar)	53
3.1. Clauze cu aplicare generală	53

3.2. Promovarea și protejarea investițiilor	56
3.3. Comerț	57
3.4. Activități în domeniul energetic	58
3.5. Corelări cu alte acorduri și/sau programe	59
4. Bariere posibile și previzibile la aplicarea legislației referitoare la eficiența energetică	66
4.1. Bariere informaționale	66
4.2. Bariere structurale	68
4.3. Bariere tehnice	68
4.4. Bariere psihologice legate de motivație și promovare	68
4.5. Bariere instituționale	69
4.6. Bariere politice	69
Anexe:	
1. Producția și cererea de energie electrică. Producția de energie termică	70
2. Prețurile energiei electrice	82
3. Emisii de bioxid de carbon ale centralelor electrice	90
4. Aspecte ale politicilor referitoare la eficiența energetică și protecția mediului în țările din Europa Centrală și de Est	100
5. Legislația românească referitoare la eficiența energetică	105
Rate de schimb ale monedelor naționale față de dolarul S.U.A. și paritatea puterii de cumpărare	119
Abrevieri	121
Bibliografie	122

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

A.I. EVALUAREA STĂRII ECONOMIEI NAȚIONALE (ESEN 2)
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

*Politici sectoriale. Politica României în domeniul informației și comunicațiilor (TIC)
în contextul globalizării economiei mondiale și al integrării în Uniunea Europeană*

Coordonator: dr. Maria Cartas

Autor: dr. Maria Cartas

CUPRINS

Capitolul 1. Tendințe actuale în domeniul telecomunicațiilor pe plan mondial	3
Capitolul 2. Tendințe în domeniul telecomunicațiilor în Uniunea Europeană	19
Capitolul 3. Politica Uniunii Europene în domeniul societății informației și al telecomunicațiilor	26
Capitolul 4. Politica României în domeniul societății informației și al telecomunicațiilor	33
Capitolul 5. Schiță pentru o strategie națională în domeniul tehnologiilor informației și comunicațiilor	42
Bibliografie selectivă	48

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

EVALUAREA STĂRII ECONOMIEI NAȚIONALE (ESEN 2).
Probleme ale integrării României în Uniunea Europeană. Cerințe și evaluări

Tema de cercetare:

*Cooperarea și alianțele strategice în sprijinul dezvoltării și integrării României
în Uniunea Europeană*

Coordonator: dr. Ecaterina Stănculescu

Autori: dr. Ecaterina Stănculescu; dr. Alina Dumitrescu

CUPRINS

1. Cooperarea în contextul actualei configurații economice internaționale	1
1.1. Cooperarea - flux component al relațiilor economice internaționale	1
1.2. Necesitatea obiectivă a cooperării economice internaționale	4
1.3. Cooperarea în relație cu globalizarea și regionalizarea economiei mondiale	10
1.4. Corporațiile transnaționale, promotoare ale cooperării	14
2. Cooperarea și alianțele strategice – considerații teoretice	22
2.1. Repere definitorii	22
2.1.1. Cooperare - alianțe strategice: două noțiuni - un singur sens la nivel microeconomic	22
2.1.2. Clasificarea alianțelor strategice	24

2.1.3. Motivații și deficiențe ale formării alianțelor strategice	29
2.1.4. Rețelele de alianțe strategice	31
2.2. Alianțele strategice fără participare la capital (non equity)	36
2.3. Alianțele strategice cu participare la capital (equity)	44
3. Cooperarea și alianțele strategice în practica actuală a companiilor	47
1.1. Considerații privind tiparele de formare a alianțelor strategice internaționale	47
1.2. Alianțele strategice ca răspuns la provocarea tehnico-științifică	50
1.3. Cooperarea interfirmă și dezvoltarea regională; un model european	61
3.3.1. Rolul „organismelor-catalizator” în punerea în practică a demersului de cooperare interfirmă	62
3.3.2. Punerea în practică a sistemelor de cooperare interfirmă	64
1.4. Alianțele strategice și restructurarea industriei petrochimice europene	71
2. Cooperarea România-Uniunea Europeană la nivel microeconomic	77
2.1. Uniunea Europeană-cadru prielnic cooperării	77
2.2. Situația actuală a cooperării dintre firmele românești și cele din Uniunea Europeană	89
2.3. Valențe și oportunități pentru cooperarea dintre firmele din România și cele din Uniunea Europeană	94
Concluzii	97
Anexe	101
Bibliografie	113

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

Comerțul electronic – mijloc de integrare în economia globală.
Oportunități și provocări pentru România

Coordonator: dr. Agnes Ghibuțiu

Colectiv de autori: dr. Agnes Ghibuțiu; dr. Sarmiza Pencea; Mădălina Boureanu

CUPRINS

Introducere	1
Capitolul 1. Comerțul electronic: dimensiune a noii economii	1
1.1. Ce este noua economie?	1
1.2. Comerțul electronic: formă specială a noii economii	3
1.3 Economia serviciilor: premisă și platformă pentru comerțul electronic	5
Capitolul 2. Potențialul de dezvoltare a comerțului electronic	8
2.1. Probleme conceptuale și sfera de aplicații ale comerțului electronic	8
2.1.1. Definiție	8
2.1.2. Sferă de aplicații	10

2.2. Dimensiunea globală a comerțului electronic: indicatori principali	12
2.3. Potențialul de creștere a comerțului electronic	17
2.4. Componente principale și particularități sectoriale	21
Capitolul 3.....	25
3.1. Impactul economic al comerțului electronic: o perspectivă macroeconomică și microeconomică	25
3.1.1 Comerțul electronic, productivitatea și creșterea economică	26
3.1.2. Sectorul de servicii și noile tehnologii: un proces de feed-back	30
3.2. Implicații la nivel microeconomic ale comerțului	35
3.2.1. Apariția de noi produse, noi industrii și noi structuri industriale	36
3.2.2. Mutații în structura piețelor și în strategiile de competiție	37
3.2.3. Întreprinderea virtuală	39
Capitolul 4. Comerțul electronic și comerțul internațional	44
4.1. Relevanța comerțului electronic pentru schimburile comerciale internaționale	44
4.1.1. Global și local în comerțul electronic	44
4.1.2. Interfața dintre comerțul electronic și comerțul internațional	46
4.1.3. Implicații de ordin spațial ale comerțului electronic	48
4.1.4. Comerțul electronic: factor de internaționalizare a serviciilor	50
4.1.5. Procesul de fragmentare a activităților economice	52
4.2. Potențialul comerțului electronic pentru comerțul internațional: o evaluare cantitativă	55
4.2.1. Comerțul cu software și produse de media digitalizabile	57
4.2.2. Relevanța comerțului electronic pentru comerțul cu servicii	58
Capitolul 5. Potențialul pentru comerțul electronic în România: evaluarea premiselor tehnologice, infrastructurale și de servicii	63

5.1. Gradul de pregătire a României pentru comerțul electronic: analiza premiselor tehnologice și a infrastructurii informaționale	63
5.1.1. Dotarea cu calculatoare personale	65
5.1.2. Dotarea în domeniul telecomunicațiilor	66
5.1.3. Accesul la Internet	67
5.1.4. Software, servicii și specialiști TIC	75
5.1.5. Comerțul electronic: situația prezentă și perspective	76
5.2. Gradul de pregătire a României pentru comerțul electronic: o abordare prin prisma infrastructurii de servicii	82
5.2.1. Potențialul de dezvoltare a comerțului electronic prin prisma infrastructurii de servicii	83
5.2.2. Potențialul pentru expansiunea schimburilor internaționale ale României prin prisma comerțului electronic	86
Capitolul 6. Concluzii și sugestii	89
Anexe	105
Bibliografie	113

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Impactul aderării la Uniunea Europeană asupra industriei siderurgice din România. Promovarea în condiții de eficiență a exportului, având în vedere tendințele manifestate în siderurgia UE și pe plan mondial

Coordonator: Octavian Rădulescu

Colectiv de autori: Octavian Rădulescu; Ecaterina Pașilea; Emilia Bălan; Gheorghe Suceveanu

CUPRINS

Capitolul 1. Evoluția producției mondiale de oțel brut	1
1.1. Principalele tendințe pe piața internațională a oțelului	1
1.2. Tendințe în evoluția progresului tehnologic în industria siderurgică	8
1.3. Evoluția pieței oțelului în 2002 și perspective pentru 2003	12
1.3.1. Principalele zone geografice și țări producătoare de oțel în primele zece luni 2002	13
1.3.2. Prezentare succintă a pieței oțelului pe regiuni geografice și țări	13
1.3.3. Aprecieri privind evoluția producției mondiale de oțel pe ansamblul anului 2002	18
1.3.4. Evoluția prețurilor laminatelor din oțel	20
1.3.5. Perspectivele evoluției pieței oțelului	23

Capitolul 2. Producția mondială de laminate din oțel	25
2.1. Producția de laminate la cald	25
Structura producției de laminate la cald	28
2.2. Produse cu grad ridicat de prelucrare	35
2.3. Livrări de produse din oțel carbon (nealiat) pe piața Uniunii Europene	37
Capitolul 3. Comerțul mondial cu laminate din oțel.	43
3.1. Exportul mondial cu laminate din oțel	43
3.1.1. Structura exportului de laminate la cald din oțel	44
3.1.2. Structurile exportului de laminate din oțel ale câtorva țări din UE și România	46
3.2. Importul mondial cu laminate din oțel	53
3.2.1. Structura importului de laminate la cald din oțel	55
3.2.2. Structurile importului de laminate din oțel ale câtorva țări din U.E. și România	57
Capitolul 4. Piața internațională a țevelor din oțel. Situația României	64
Capitolul 5. Evoluții pe piața europeană a profilelor și a șinelor din oțel utilizate la calea ferată	85
5.1. Piața europeană a șinei de cale ferată	86
5.2. Comerțul internațional cu profile din oțel și materiale de cale	90
5.2.1. Comerțul Uniunii Europene cu materiale de cale	94
5.2.2. Comerțul european cu profile din oțeluri nealiat	103
5.3. România – partener în comerțul internațional cu materiale de cale ferată și profile din oțel	114
Capitolul 6 – Concluzii	118
Bibliografie	130

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Piețe optime la importul de materii prime metalurgice al României, ținând cont de disponibilul de resurse pe plan mondial și de tendințele conjuncturale

Partea I: Minereuri și concentrate de metale neferoase

Coordonator: Anca Dragomirescu

Colectiv de autori: Doina Stere; Ecaterina Pațilea; Florela Stoian

CUPRINS

Capitolul 1. Piața materiilor prime în contextul globalizării la nivel mondial în ultimul deceniu.....	1
1.1. Prezentare generală	1
1.1.1. Strategii de evoluție în industria minieră mondială	2
1.1.2. Tendințe în industria minieră la nivel mondial. Prezent și perspective	5
1.2. Practici și politici de aprovizionare cu metale neferoase utilizate pe plan mondial	12
1.3. Principalele exploatări miniere din lume	13
Capitolul 2. Bauxita	29
2.1. Introducere	29
2.2. Rezervele și producția mondială de bauxită	30
2.3. Producția mondială de bauxită în perioada 1995–2001	33

2.4. Preocupări legate de protecția mediului înconjurător în domeniul extracției bauxitei pe plan mondial	34
2.5. Perspectivele producției de bauxită la nivel mondial	35
2.6. Comerțul internațional cu bauxită	35
2.7. Evoluția prețurilor	39
2.8. Piețe potențiale de aprovizionare cu bauxită	40
Capitolul 3. Alumina	43
3.1. Generalități	43
3.2. Producția mondială de alumină în perioada 1995-2001. Perspective	44
3.3. Comerțul internațional cu alumină	48
3.4. Evoluția prețurilor pe piața aluminiului	51
3.5. Piețe potențiale de aprovizionare cu alumină	52
Capitolul 4. Minereuri și concentrate de cupru	54
4.1. Producția și rezervele mondiale de cupru	54
4.2. Capacități de producție	55
4.3. Evoluția producției mondiale de minereu de cupru	59
4.4. Evoluția consumului mondial de cupru	64
4.5. Exportul de minereuri și concentrate de cupru al țărilor membre ale Uniunii Europene	64
4.6. Evoluția comerțului mondial cu cupru rafinat	65
4.7. Evoluția cotațiilor la cupru	69
Capitolul 5. Minereuri și concentrate de plumb	71
5.1. Rezerve de minereuri de plumb	71
5.2. Producția de minereu de plumb	73
5.3. Proiecte în industria plumbului	76
5.4. Evoluția producției de plumb metal în perioada 1990 – 2000	77

5.5. Consumul mondial de plumb și domeniile de utilizare a plumbului	79
5.6. Evoluția prețurilor plumbului	81
5.7. Comerțul cu minereu și concentrate de plumb	82
Capitolul 6. Minereuri și concentrate de zinc	84
6.1. Rezerve și minereuri de zinc	84
6.2. Producția de zinc minier	86
6.3. Proiecte în industria zincului	88
6.4. Evoluția prețurilor zincului	92
6.5. Evoluția consumului de zinc pe plan mondial	93
6.6. Producția de zinc rafinat pe plan mondial în perioada 1990-2001	94
6.7. Comerțul cu minereuri și concentrate de zinc	96
6.8. Piețe optime pentru concentrate de zinc și plumb	97
Capitolul 7. Minereuri și concentrate de nichel	99
7.1. Situația rezervelor pe plan mondial	99
7.2. Proiecte miniere	99
7.3. Producția minieră de nichel	102
7.4. Comerțul mondial cu minereuri și concentrate de nichel	103
7.5. Surse optime de aprovizionare cu nichel minier pentru România	104
7.6. Tendințe pe piața nichelului rafinat	105
Concluzii	106

Partea a II -a: Cărbuni și minereu de fier

Coordonator: Dana Chițac

Autor: Octavian Rădulescu

CUPRINS

Capitolul I. Piața internațională a cărbunilor	3
I.1. Caracterizare generală a pieței internaționale a cărbunilor	3
I.2. Potențialul mondial de resurse carbonifere	5
I.3. Evoluția producției carbonifere pe plan mondial	8
I.4. Perspectivele cererii de cărbuni pe plan mondial până în 2020	11
I.5. Producția și implicațiile comerțului internațional	13
I.6. Productivitatea în industria carboniferă	15
I.7. Politici de subvenții și restructurare în țările OECD și în țările nemembre OECD	16
I.8. Principalele fluxuri comerciale internaționale cu cărbuni la export	18
I.9. Surse optime de aprovizionare a țării noastre cu cărbuni, în perspectivă	22
Anexe	25
Capitolul II. Piața internațională a minereului de fier	33
II.1. Structura industriei	33
Distribuția geografică	33
Caracteristici generale	33
II.2. Resurse-rezerve	34
Durata de exploatare a rezervelor	36
II.3. Tehnologii de producție	39
Explorare și exploatare	39
Îmbogățirea minereului	40
Aglomerarea minereurilor	40

Reducerea directă	41
II.4. Conjunctura în care evoluează comerțul mondial cu minereul de fier	42
Tendențele producției miniere	42
Fluxuri comerciale	45
Tendențele exportului	46
Gradul de utilizare a minereului de fier. Tendențe	47
Tendența prețurilor	49
Transportul maritim	50
II.5. Strategii de asigurare a necesarului de minereu de fier	51
II.6. Concluzii	52
Anexe	57

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Modificări de tendințe pe piața internațională a metalelor neferoase speciale și strategice
(Partea I)

Autor: Cristina Bumbac, C.S. III

CUPRINS

1. Antimoniu	4
1.1. Rezervele mondiale de antimoniu	4
1.2. Producția mondială de antimoniu	5
1.3. Consumul mondial de antimoniu	7
1.4. Analiza conjuncturală și prețurile practicate pe piața antimoniului	9
2. Bismut	14
2.1. Rezervele mondiale de bismut	14
2.2. Producția mondială de bismut	15
2.3. Consumul mondial de bismut	16
2.4. Analiza conjuncturală și prețurile practicate pe piața bismutului	16
3. Cadmiu	18
3.1. Rezervele mondiale de cadmiu	18
3.2. Producția mondială de cadmiu rafinat	19

3.3. Consumul mondial de cadmiu rafinat	20
3.4. Stocurile mondiale și reciclarea cadmiului	21
3.5. Analiza conjuncturală și prețurile practicate pe piața cadmiului	22
4. Cobalt	25
4.1. Rezervele mondiale de cobalt	25
4.2. Aspecte ale producției de cobalt.....	27
4.3. Analiza conjuncturală și prețurile practicate pe piața cobaltului	30
5. Columbiu	35
5.1. Rezervele mondiale de columbiu	35
5.2. Aspecte ale producției de ferocolumbiu	35
5.3. Analiza conjuncturală și prețurile practicate pe piața niobiului	37
6. Crom	38
6.1. Rezervele mondiale de crom	38
6.2. Producția mondială de cromit	40
6.3. Aspecte privind consumul de minereu de crom	45
6.4. Piața cromitului refractar	47
6.5. Piața cromitului utilizat la obținerea nisipurilor de turnătorie	48
6.6. Piața cromitului utilizat în industria chimică	50
6.7. Analiza conjuncturală și prețurile practicate pe piața cromului	51
7. Galiu	56
7.1. Rezervele mondiale de galiu	56
7.2. Aspecte privind producția și consumul de galiu	56
8. Germaniu	58
8.1. Rezervele mondiale de germaniu	58
8.2. Aspecte ale producției și consumului de germaniu. Prețuri practicate pe piața internațională	58

9. Indiu	60
9.1. Aspecte privind producția și consumul de indiu	60
9.2. Analiza conjuncturală și prețurile indiului	61
10. Iridiu	63
11. Litiu	64
11.1. Rezervele mondiale de litiu	64
11.2. Aspecte ale producției și consumului de litiu	65
11.3. Prețurile practicate pe piața internațională a litiului	66
Unități de măsură	68
Bibliografie	69

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Impactul aderării României la Uniunea Europeană
asupra producției și exportului de mobilă*

Coordonator: Mihaela Bălțatu

Colectiv de autori: Mihaela Bălțatu; Emilia Aldea; Cornelia Păunescu; Simona Nicolae

Consultanți științifici: ec. Aurica Sereny, dir. adj. M.I.R.; ing. Constantin Râșnoveanu,
consilier th. I.N.L.

CUPRINS

Capitolul I. Caracterizarea generală a sectorului; principalii indicatori economici	1
Capitolul II. Producția de mobilă în UE; politici industriale în domeniul mobilei	5
Capitolul III. Mutații recente în uzuanțele de consum în domeniul mobilei	18
Capitolul IV. Comerțul exterior cu mobilă al UE	26
Capitolul V. Industria mobilei în România și implicațiile aderării la UE	48
Anexe:	
1) Comerțul cu mobilă al UE cu țările terțe	66
2) Rata de penetrare a importului extracomunitar în consumul de mobilă al UE ..	67
3) Rata de penetrare a importului extracomunitar în consumul de mobilă al UE pe sortimente	68

4) Previziuni asupra evoluției producției, importului și forței de muncă utilizate în industria de mobilă a UE în perioada 2000-2020	69
Bibliografie	70

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Protecția mediului, obiectiv major în procesul de restructurare a industriei românești
în perspectiva integrării UE*

Autor: dr. Rodica Negescu

CUPRINS

1. Câteva considerații generale referitoare la importanța protejării mediului înconjurător	1
1.1. Probleme globale cu care se confruntă omenirea în prezent	1
1.2. Necesitatea protejării ecosistemelor și a biodiversității	1
1.3. Mediul înconjurător în contextul globalizării	3
1.4. Obiectivele de dezvoltare ale mileniului; mediul înconjurător și dezvoltarea durabilă	8
2. Dezvoltarea industrială și poluarea mediului înconjurător	12
2.1. Caracterizarea generală a mediului înconjurător din Europa	12
2.1.1. Poluarea solului	12
2.1.2. Poluarea zonelor urbane	13
2.1.3. Poluarea resurselor de apă dulce	13
2.1.4. Poluarea zonelor de coastă și a zonelor marine	14
2.1.5. Poluarea atmosferei	15
2.2. Principalii poluatori	15

2.3. Impacturile modelelor de producție și de consum asupra mediului înconjurător	19
2.4. Importanța integrării științei și tehnologiei în soluțiile problemelor de mediu	22
2.5. Realizarea unei producții industriale mai curate	23
2.5.1. Producția mai curată și dezvoltarea industrială	23
2.5.2. Integrarea producției curate în strategii durabile	24
2.5.3. Politici guvernamentale și strategii vizând o producție mai curată	25
2.5.4. Câteva considerații legate de finanțarea producției mai curate	29
2.5.5. Inovațiile în tehnologia și producția mai curată	30
3. Ecomanagementul întreprinderilor industriale din cadrul UE	35
3.1. Necesitatea promovării unor norme și reglementări ecologice mai stringente	35
3.2. Ecomanagementul IMM-urilor	38
3.3. Realizări recente în UE în domeniul protecției mediului	39
4. Starea actuală a mediului în România în contextul restructurării industriale în vederea integrării în UE	40
4.1. Starea actuală a mediului în România; obiectivele restructurării industriei românești după criteriile economice; principalele surse industriale de poluare	40
4.2. Politica UE în domeniul protecției mediului; cerințele prevăzute de acquis-ul comunitar de mediu, referitor la industrie	43
4.3. Progresele realizate de România în adoptarea acquis-ului comunitar de mediu, în perspectiva integrării în UE	45

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Valorificarea gândirii economice românești și universale

Coordonator:

Autor: dr. Iolanda Dăduianu Vasilescu, C.S. III

CUPRINS

Scurtă istorie a doctrinelor economice

Cuvânt înainte

În loc de prefață

Introducere

Volumul I

Partea I

Fondatorii economiei politice

Capitolul 1: Fiziocrații

Capitolul 2. Adam Smith

Capitolul 3. Pesimiștii: J.B. Say, Malthus și David Ricardo

Partea a II-a

Adversarii fondatorilor

Capitolul 1. Sismondi și originile școlii critice

Capitolul 2. Saint-Simon, urmașii săi și originile colectivismului

Capitolul 3. Socialiștii asociaționiști (Robert Owen, Charles Fourier, Louis Blanc)

Capitolul 4. Frederic List și economia națională

Capitolul 5. Poudhon și socialismul de la 1848

Volumul II

Partea a III-a

Libelarismul

Capitolul 1. Optimiștii (Bastiat și Carey)

Capitolul 2. Apogeul și declinul școlii clasice: Stuart Mill

Partea a IV-a

Dizidenții

Capitolul 1. Școala istorică și disputele privind metodele de investigație

Capitolul 2. Socialismul de stat

Capitolul 3. Marxismul

Capitolul 4. Doctrinile inspirate din creștinism

Partea a V-a

Doctrine apărute după 1860

Capitolul 1. Hedoniștii

Capitolul 2. Teoria rentei și aplicațiile sale

Capitolul 3. Solidarități

Capitolul 4. Anarhiștii

Capitolul 5. John Maynard Keynes

Volumul III

Partea a VI-a

Economiștii după marea criză

- Capitolul 1. Apariția schemelor John Richard Hicks-Alvin H. Hansen
- Capitolul 2. Reprezentarea echilibrului macroeconomic
- Capitolul 3. Integrarea totală a lui John Maynard Keynes în clasici (Don Patinkin)
- Capitolul 4. Contribuția econometrică a lui A.W. Phillips
- Capitolul 5. Doi maștrii ai sintezei între clasicism și keynesianism: Paul Samuelson și Robert Solow
- Capitolul 6. În loc de concluzii

Partea a VII-a

Contribuțiile post-keynesismului

- Capitolul 1. Sidney Weintraub
- Capitolul 2. Schackle
- Capitolul 3. Monetarismul post-keynesist
- Capitolul 4. Concurența imperfectă
- Capitolul 5. Ieșirea din cadrul analizei keynesiste de scurtă perioadă (R. Harrod și E.D. Domar)
- Capitolul 6. Câteva comentarii despre discipoli ai lui Keynes (N. Kaldor, Joan Violet Robinson, J.E. Meade)

Partea a VIII-a

Mari economiști în stil academic, laureați ai Premiului Nobel

- Capitolul 1. Progresele înregistrate în cadrul teoriei echilibrului general și individualismului metodologic de Hahn, G. Debreu și K.J. Arrow
- Capitolul 2. Drumul spre o nouă microeconomie (Simon, Schelling, Alchian, Akerlof)
- Capitolul 3. Scurte comentarii despre teoria jocurilor, teoria echipelor, teoria sistemelor și reprezentanții acestor idei
- Capitolul 4. Corpul central hexagonal și componența acestuia (inginerii, profesorii și teoreticienii dezechilibrului)
- Capitolul 5. Școala de la Stockholm și reprezentanții acesteia

Capitolul 6. Prima școală de la Chicago

Capitolul 7. Portretele unor mari economiști (Wassily Leontief, Tjalling C. Koopmans, Simon Kuznets, Richard Stone, Lawrence R. Klein, Ragnar Frisch, Jan Tinbergen, Franco Modigliani)

Volumul IV

Partea a IX-a

Gândirea liberală din secolul al XX-lea

Capitolul 1. Școala austriacă: ultraliberalismul (Ludwig von Mises, F. A. von Hayek)

Capitolul 2. Școala monetaristă (a doua școală din Chicago, H. Meltzer, G. Stigler, M Friedman)

Capitolul 3. Noua școală clasică (R. Lucas, J.F. Muth)

Capitolul 4. Teoriile capitalului uman (T.W. Schultz, G. Becker, G.J. Stigler)

Capitolul 5. Teoriile economiștilor ofertei, *supply siders* (Georges Gilder și J. Laffer)

Capitolul 6. Economia bunăstării (Arthur Cecil Pigou)

Capitolul 7. Compromis între gândirea liberală și logica etatismului, *public choice* (Tullock și Buchanan)

Partea a X-a

Marxismul și neomarxismul

Capitolul 1. Marxismul confruntat cu practicile din economiile planificate

Capitolul 2. Marxismul confruntat cu opoziția din economiile dezvoltate

Partea a XI-a

Școala dependenței, structuralismului și dezvoltării

Capitolul 1. Fondatorii școlii economice a dezvoltării (Arthur Lewis, Gunnar Myrdal)

Capitolul 2. Structuralismul (Raul Prebisch, François Perroux)

Capitolul 3. Neomarxismul și teoria dependenței (Paul Baran, Paul Sweezy)

Capitolul 4. Școala dependenței

Capitolul 5. Modelul schimbului inegal și paradoxul economiei mondiale

Partea a XII-a

Școala heteroxiei sau a celor care au deșțelenit tot ceea ce fusese neglijat de economiștii ortodocși

Capitolul 1. Semnificația conceptului heterodoxie

Capitolul 2. Teoria evoluției economice (teoreticianul timpilor lungi Joseph Alois Schmpeter)

Capitolul 3. Instituționalismul american în secolul al XX-lea (T. Veblen, J. K. Galbraith)

Capitolul 4. Școala reglementării

Capitolul 5. Despre neoricardieni (Piero Straffa)

Partea a XIII-a

Câțiva economiști mai puțini cunoscuți a căror operă s-a structurat după 1950

Capitolul 1. Karl Polanyi

Capitolul 2. Alfred O. Hirschman

Capitolul 3. John Rawls

Concluzii

Bibliografie

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Conjunctura economică în noile state independente din spațiul fostei Uniuni Sovietice, China și Vietnam în 2001 și perspective

Coordonator:

Autor: drd. Daniela Sebastiană Liușnea

CUPRINS

Capitolul 1. CSI – Creștere rapidă și în 2001	1
Capitolul 2. Comerțul exterior al statelor membre CSI. Comerțul exterior al statelor CSI ianuarie-noiembrie 2001	14
Capitolul 3. Performanțele statelor membre CSI în 2001 și în trimestrul I 2002	17
Rusia	17
Ucraina	24
Belarus	27
Moldova	28
Armenia	30
Azerbaidjan	31
Georgia	33
Kazahstan	34
Kârgâstan	35

Tadjikistan	37
Turkmenistan	39
Uzbekistan	41
Capitolul 4: Țările Baltice	42
Comerțul exterior al Țărilor Baltice în scădere spre sfârșitul anului 2001	44
Capitolul 5: China în anul schimbării liderilor	47
Capitolul 6: Vietnamul trebuie să aleagă reformele	51

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Evoluția conjuncturii economice în țările membre ale OECD în 2001 și previziunile acesteia în anii 2002-2003

Coordonator: dr. Cornel Albu

Colectiv de autori: dr. Cornel Albu; Eugen Andreescu; Liliana Rădulescu; Rodica Velciu; Dragoș Sălăgean; Nicoleta Taudor; Ecaterina Stănculescu

CUPRINS

Capitolul 1. Evoluția conjuncturii economice pe ansamblul țărilor membre OCDE în 2001 și perspectivele acesteia în anul 2002	1
1.1. Tendințe ale evoluției conjuncturii economice pe ansamblul OCDE în 2001	1
1.2. Perspective ale evoluției conjuncturii economice pe ansamblul OCDE în 2002-2003	11
Capitolul 2. Evoluția conjuncturii economice în principalele țări membre în 2002-2003	19
1. Statele Unite ale Americii	19
2. Japonia	31
3. Germania	43
4. Franța	51
5. Italia	58

6. Marea Britanie	61
7. Canada	67
8. Spania	73
9. Suedia	77
10. Turcia	83
11. Austria	88
Anexe	92
Bibliografie	100

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Fenomene majore în economia țărilor în curs de dezvoltare:
îmbunătățirea calității politicii de creștere economică*

Coordonator: Marin Frâncu

Autor: Marin Frâncu

CUPRINS

1. Rezultatele și problemele apărute în procesul de creștere economică în țările în curs de dezvoltare	5
1.1. Încadrarea creșterii economice în procesul dezvoltării: Sărăcia - o problemă majoră a dezvoltării	6
1.2. O contra-performanță în tranziția țărilor în curs de dezvoltare din Europa Centrală și de Est	13
1.2.1. Efecte negative ale unor modificări sistemice prost realizate	14
1.2.2. O sărăcie de alt fel	16
1.2.3. O dimensiune ascunsă a eșecului	17
1.2.4. Creșterea insecurității economice a populației	18
1.2.5. Consecințe ale scăderii producției	20
1.2.6. O mare greșeală - diminuarea asistenței pentru săraci	24
1.2.7. Creșterea inegalității	26
1.2.8. Sensul politicilor de contracarare a sărăciei	28
1.3. La polul opus, performanțe în Asia de Est	29

1.3.1. Managementul integrării în procesul globalizării	32
1.3.2. Revitalizarea climatului de afaceri	33
1.3.3. Reformularea contractului social și modificarea rolului guvernului	34
1.4. O soluție alternativă pentru săracii lumii	36
1.4.1. Nevoia unui alt mecanism pentru soluționarea unei sărăcii globale	37
1.4.2. Apariția sărăciei în jurul Dunării Inferioare	38
1.4.3. Educația în sens larg, nu înseamnă doar a școlii	41
1.4.4. O instituție internațională de dezvoltare bazată pe corporațiile multinaționale	43
1.4.5. Atuurile corporațiilor multinaționale	45
1.4.6. Rezistența vechilor structuri	47
2. Calitatea creșterii economice și principiile dezvoltării	49
2.1. Patru dimensiuni calitative ale creșterii economice	49
2.2. Trei principii ale dezvoltării sustenabile	53
2.2.1. Acumularea echilibrată a principalelor active de capital	54
2.2.2. Aspecte ale distribuției activelor și a veniturilor	56
2.2.3. Acapararea instituțiilor statului de către elita interesată	58
2.2.4. Relația dintre acumularea activelor de capital, creșterea economică și bunăstarea socială	59
3. Principalele neglijențe semnalate în procesul creșterii economice	63
3.1. Îmbunătățirea distribuției oportunităților de lucru în societate	63
3.2. Sustenabilitatea capitalului natural în procesul dezvoltării	65
3.3. Riscurile financiare globale	67
3.4. Îmbunătățirea guvernării și controlul competiției	68
3.5. Inițiativa "Cadruului Atotcuprinzător de Dezvoltare" întreprinsă de Banca Mondială	69
4. Necesitatea modificării priorităților din procesul dezvoltării economice	72

5. Concluzii asupra fixării priorităților în funcție de nevoile populației 76

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul IV 2001. Perspective
(Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare)

Coordonator: Cornelia Păunescu

Colectiv de autori: Cornelia Păunescu; Emilia Aldea; Mihaela Bălțatu; Simona Nicolae

CUPRINS

1. Cereale	1
2. Uleiuri vegetale comestibile	13
3. Făinuri proteinice	22
4. Carne	28
5. Zahăr	42
6. Cafea	50
7. Cacao	57
8. Bumbac	61
9. Celuloză papetară	69

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul I 2002. Perspective
(Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare)

Coordonator: Cornelia Păunescu

Colectiv de autori: Cornelia Păunescu; Emilia Aldea; Simona Nicolae; Mihaela Bălțatu

CUPRINS

1. Cereale	1
2. Uleiuri vegetale comestibile	12
3. Făinuri proteinice	20
4. Carne	25
5. Bumbac	34
6. Celuloză papetară	42

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul II 2002. Perspective
(Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare)

Coordonator: Cornelia Păunescu

Colectiv de autori: Cornelia Păunescu; Emilia Aldea; Mihaela Bălțatu; Simona Nicolae

CUPRINS

1. Cereale	1
2. Uleiuri vegetale comestibile	12
3. Făinuri proteinice	20
4. Carne	26
5. Cafea	38
6. Cacao	43
7. Zahăr	48
8. Bumbac	55
9. Celuloză papetară	64

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul III, 2002. Perspective
(Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare)

Coordonator: Cornelia Păunescu

Colectiv de autori: Cornelia Păunescu; Emilia Aldea; Mihaela Bălțatu, Simona Nicolae

CUPRINS

1. Cereale	1
2. Uleiuri vegetale comestibile	11
3. Făinuri proteice	18
4. Carne	24
5. Bumbac	38
6. Celuloză papetară	45

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul IV 2001. Perspective
(Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, materiale plastice de mare tonaj, produse
sodice, uree)*

Coordonator: Corneliu Ciobanu

Colectiv de autori: Mariana Papatulică; Laurențiu Bălțatu; Corneliu Ciobanu

CUPRINS

Țiței	1
Produse petroliere	13
Intermediari petrochimici	33
Materiale plastice de mare tonaj	47
Produse sodice	59
Uree	68

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul I 2002. Perspective
(Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, materiale plastice de mare tonaj, produse
sodice, uree)*

Coordonator: Corneliu Ciobanu

Colectiv de autori: Mariana Papatulică; Laurențiu Bălțatu; Corneliu Ciobanu

CUPRINS

Țiței	1
Produse petroliere	11
Intermediari petrochimici	29
Materiale plastice de mare tonaj	42
Produse sodice	52
Uree	59

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul II 2002. Perspective
(Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, uree)

Coordonator: Laurențiu Bălțatu

Autori: Mariana Papatulică; Laurențiu Bălțatu

CUPRINS

Țiței	1
Produse petroliere	12
Intermediari petrochimici	30
Uree	59

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul III 2002. Perspective
(Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, uree)

Coordonator: Laurențiu Bălțatu

Autori: Mariana Papatulică; Laurențiu Bălțatu

CUPRINS

Țiței	1
Produse petroliere	14
Intermediari petrochimici	34
Uree	43

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul IV, 2001. Perspective
(Produse siderurgice, deșeuri metalice, metale neferoase și prețioase)*

Coordonator: Octavian Rădulescu

Colectiv de autori: Octavian Rădulescu; Cristina Bumbac; Doina Stere; Ecaterina Pațilea;
Florela Stoian; Anca Dragomirescu; Emilia Bălan; Dana Ghițac

CUPRINS

I. Piața oțelului	1
II. Feroaliajele	18
III. Deșeuri feroase	37
IV. Metale neferoase	
IV.1. Aluminiu	48
IV.2. Cupru	58
IV.3. Plumb	67
IV.4. Zinc	71
IV.5. Nichel	78
IV.6. Cositor	80
IV.7. Piața deșeurilor neferoase	85
V. Metale prețioase	95

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul I, 2002. Perspective
(Produse siderurgice, deșeuri metalice, metale neferoase și prețioase)*

Coordonator: Octavian Rădulescu

Colectiv de autori: Octavian Rădulescu; Cristina Bumbac; Doina Stere; Ecaterina Pațilea;
Florela Stoian; Anca Dragomirescu; Emilia Bălan; Dana Ghițac

CUPRINS

I. Piața oțelului	1
II. Feroaliajele	26
III. Deșeuri feroase	48
IV. Metale neferoase	62
IV.1. Aluminiu	48
IV.2. Cupru	58
IV.3. Plumb	67
IV.4. Zinc	71
IV.5. Nichel	78
IV.6. Cositor	80
IV.7. Piața deșeurilor neferoase	85
V. Metale prețioase	108

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul II și semestrul I, 2002.
Perspective (Produse siderurgice, deșeuri metalice, metale neferoase și prețioase)

Coordonator: Octavian Rădulescu

Colectiv de autori: Octavian Rădulescu; Cristina Bumbac; Doina Stere; Ecaterina Pațilea;
Florela Stoian; Anca Dragomirescu; Emilia Bălan; Dana Ghițac

CUPRINS

I. Piața oțelului	1
II. Feroaliajele	18
III. Deșeuri feroase	40
IV. Metale neferoase	50
IV.1. Aluminiu	48
IV.2. Cupru	58
IV.3. Plumb	67
IV.4. Zinc	71
IV.5. Nichel	78
IV.6. Cositor	80
IV.7. Piața deșeurilor neferoase	85
V. Metale prețioase	110

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul III, 2002. Perspective
(Produse siderurgice, deșeuri metalice, metale neferoase și prețioase)*

Coordonator: Octavian Rădulescu

Colectiv de autori: Octavian Rădulescu; Cristina Bumbac; Doina Stere; Ecaterina Pațilea;
Florela Stoian; Anca Dragomirescu; Emilia Bălan; Dana Ghițac

CUPRINS

I. Piața oțelului	1
II. Feroaliaje	18
III. Deșeuri feroase	37
IV. Metale neferoase	
IV.1. Aluminiu	48
IV.2. Cupru	58
IV.3. Plumb	67
IV.4. Zinc	71
IV.5. Nichel	78
IV.6. Cositor	80
IV.7. Piața deșeurilor neferoase	85
V. Metale prețioase	95

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Situația economică a țărilor din Europa Centrală și de Est

Coordonator: Gabriel Munteanu

Colectiv de autori: Alina Dumitrescu; Lucia Mezei Pușcoi; Gabriel Munteanu

CUPRINS

Introducere	1
Partea I: Situația economică a țărilor din Europa de Est în anul 2001 și perspectivele acesteia în 2002-2003	3
Încetinirea ritmului de creștere a PIB	3
Producția industrială – pierdere de ritm	5
Activitatea investițională – evoluție modestă	8
Creșterea investițiilor străine directe în țările în tranziție până în anul 2005	11
Participare în continuă creștere a sectorului străin în industria prelucrătoare a țărilor central și est-europene	16
Evoluție anemică a schimburilor comerciale externe	19
Influențele exercitate de ISD asupra balanțelor comerciale și de plăți externe ale țărilor în tranziție	22
Aprecierea cursurilor de schimb creează probleme	26
Perspective 2002-2003	29

Procesul de lărgire a UE sub semnul incertitudinii și după întâlnirea la nivel înalt de la Sevilla	30
Partea a II-a: Evoluția situației economice, pe țări	38
Bulgaria	38
Cehia	42
Polonia	46
Slovacia	50
Ungaria	54
Bosnia-Herțegovina	59
Croația	65
Macedonia	72
Serbia și Muntenegru	76
Slovenia	83
Bibliografie	90

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Rolul investițiilor străine directe în economia mondială. Investițiile străine directe și creșterea performanței economice românești

Autor: dr. Anda Mazilu

CUPRINS

Capitolul 1. Rolul investițiilor străine directe în internaționalizarea structurilor productive	2
1.1. Evoluții recente pe piața internațională a fluxurilor de investiții străine directe	2
1.2. Semnificația operațiunilor firmelor transnaționale pentru economiile de implantare	4
Capitolul 2. Rolul actual al capitalului antreprenorial străin în economiile central și est-europene	11
2.1. Potențialul și performanța economiilor în tranziție în atragerea fluxurilor de ISD	11
2.2. Formele și motivațiile ISD în țările central și est-europene, cele mai bune premise ale unui impact de restructurare?	16
2.3. Participare în continuă creștere a sectorului străin în industria prelucrătoare a țărilor central și est-europene	19
2.4. Eficiență economică net superioară a firmelor cu participare de capital străin dar fără efecte de antrenare la nivelul celor cu capital integral local	20
Capitolul 3. Sectorul străin din industria prelucrătoare din România	23

3.1. Impactul ISD asupra performanței economice la nivelul firmelor locale receptoare	23
3.2. ISD și alocarea resurselor în industria prelucrătoare	32
Concluzii	34

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Sinteze conjuncturale privind piețele produselor industriei constructoare de mașini și
restructurarea ramurii (vol. 2)*

Coordonator: dr. Maria Cartas

Autori: dr. Maria Cartas; Rodica Negescu

CUPRINS

1. Tendințe în industria prelucrătoare a Uniunii Europene	3
2. Industria tehnologiilor informației și comunicațiilor - evoluții recente, tendințe majore, repere pentru o strategie națională în domeniu	8
3. Prognoze privind evoluția pieței mondiale a avioanelor comerciale	21
4. Piața auto în perspectiva anului 2010	24
5. Dezvoltarea durabilă – obiectiv major al marilor corporații	27
6. Impactul societăților transnaționale asupra mobilității mediului economic internațional	30
7. Întreprinderile mici și mijlocii - factor activ al dezvoltării economice pe plan mondial. Perspectivele sectorului în România	36

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Sinteze conjuncturale privind piețele produselor industriei constructoare de mașini și
restructurarea ramurii. Autovehicule*

Coordonator: dr. Maria Cartas

Autor: dr. Maria Cartas

CUPRINS

1. Tendințe majore pe piața mondială a autovehiculelor	3
2. Strategii de restructurare și modernizare a activității principalelor firme care operează pe piața europeană a autovehiculelor	9
3. Principalele evoluții conjuncturale și prognoze pe piața mondială a autovehiculelor comerciale. Strategii ale principalilor producători	16

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

Tehnologiile avansate – componentă esențială în ecuația dezvoltării economiei românești în procesul de apropiere de țările avansate ale lumii și integrare în Uniunea Europeană

Coordonator: dr. Maria Cartas

Autori: dr. Maria Cartas; dr. Sarmiza Pencea

CUPRINS

Capitolul 1. Tehnologiile avansate – tehnologii critice pentru creșterea economică	3
1.1. Tehnologii avansate	3
1.2. Tehnologii în evoluție și tehnologii în revoluție	7
1.3. Tehnologii de importanță națională	9
1.4. Principalii actori care contribuie la dezvoltarea tehnologică a națiunii	11
1.5. Rolul statului în dezvoltarea tehnologiilor avansate	18
1.5.1. Importanța conținutului național sau a originii tehnologiilor avansate ...	18
1.5.2. Rolul statului în încurajarea dezvoltării tehnologiilor avansate	19
Capitolul 2. Produsele de înaltă tehnologie – sursă de asimetrie între țări	22

Capitolul 3. Noile tehnologii și competitivitatea. Rolul politicii industriale în crearea avantajului competitiv	29
3.1. Noile tehnologii, producția și sursele de competitivitate	29
3.2. Crearea avantajului competitiv. Rolul politicii industriale	29
Capitolul 4. Tehnologiile avansate în România	48
Bibliografie selectivă	58

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

Analiza disparităților inter și intraregionale în România în perioada de preaderare

Coordonator: dr. Carmen Beatrice Păuna, C.S. II

Colectiv de autori: dr. Carmen Beatrice Păuna, C.S. II; Ileana Dumitrescu, C.S. III;
prof. univ. dr. Dorin Jula, C.S. I; dr. Radu Șerbulescu, C.S. III

Colaboratori externi: Constantin Luminița – ASE, Catedra de Statistică și Previziune
Economică; Roman Römisch – The Vienna Institute for
International Economic Studies

CUPRINS

1. Disparități regionale în cadrul țărilor candidate	1
2. Convergență vs. divergență în creșterea economică regională	8
2.1. Modelele neoclasice ale creșterii regionale	9
2.2. Modele axate pe cererea exterioară regiunii	14
3. Strategii de dezvoltare regională pentru România	23
3.1. Reguli generale privind elaborarea strategiilor regionale	23
3.2. Orientări recente în politicile regionale	23
3.3. Scenarii prospective privind dezvoltarea regională	27
3.3.1. Scenariul de dezvoltare regională bazat pe perspectiva coordonării.....	28
3.3.2. Scenariul de dezvoltare regională bazat pe perspectiva pieței libere	29
4. Disparități în dezvoltarea economico-socială la nivel regional în România	32

4.1. Disparități interregionale	32
4.2. Disparități intraregionale	48
Bibliografie	109

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

Evaluarea impactului aderării la Uniunea Europeană asupra variabilelor macroeconomice

Coordonator: Lucian-Liviu Albu

Colectiv de autori: dr. Lucian-Liviu Albu; Sorin Dinu; Clementina Ivan-Ungureanu;
Ionuț Purica; Gabriela Bilevsky

Colaboratori externi: Cristian Stănică; Andreea Vass; Marian Neagu; Constantin Zaman;
Andrei Roudoi; Duchene Gerard

CUPRINS

Introducere	2
1. Evoluții macroeconomice în perioada de după 2000	3
1.1. Considerații privind criteriile de aderare	3
1.2. Formarea produsului intern brut	4
1.3. Inflația și prețurile producției industriale	11
1.3.1. Indicele prețurilor de consum	11
1.3.2. Indicele prețurilor producției industriale	20
1.4. Evoluția principalilor indicatori bugetari	24
1.4.1. Bugetul public național	25
1.4.2. Bugetul de stat	26
1.4.3. Bugetele locale.....	29
1.4.4. Bugetul asigurărilor sociale de stat	31

1.4.5. Fonduri extrabugetare	32
2. Propuneri privind aplicarea politicii fiscale în perioada preaderării la Uniunea Europeană	34
2.2. Efectele reducerii fiscale asupra încasărilor	34
2.3. Necesitatea creșterii veniturilor bugetare	35
2.4. Metode de creștere a veniturilor bugetare: propuneri	36
2.4.1. Creșterea gradului de colectare a impozitelor	36
2.4.2. Mărirea bazei de impozitare	36
2.4.3. Majorarea impozitelor	37
2.4.4. Scenarii de estimare a efectelor politicii fiscale în perioada preaderare	37
2.5. Unele concluzii și propuneri	43
Anexe	45
3. Privire de ansamblu asupra impactului aderării și considerații de ordin teoretico-metodologic	51
3.1. Cerințe ale aderării	51
3.2. Metodologii și prognoze	53
3.3. În loc de concluzii: Ce vom fi în Uniunea Europeană?	61
Bibliografie	61
Anexe	62
4. România eurocentrată pe forța de muncă slab calificată și tehnologii scăzute	72
4.1. Introducere	72
4.2. Decalaje și dinamici	72
4.3. Necesitatea continuării reformelor	75
Anexe	79
Referințe bibliografice	84

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

Sustenabilitatea comerțului exterior al României în perspectiva aderării la structurile europene

Coordonator: dr. Marioara Iordan

Colectiv de autori: dr. Marioara Iordan; Mihaela Nona Chilian; Ionel Desmireanu; Elena Moise; Vladimir Calmuschi; Dalina Maria Andrei; Brândușa Mihaela Radu; Sorina Enache

Colaborator extern: Floarea Iordache

CUPRINS

Introducere

1. Comerțul exterior al României între globalizare și integrare	1
1.1. Globalizarea – trăsătură caracteristică a economiei mondiale	1
1.2. Premise obiective și tendințe actuale ale procesului de globalizare.	
Considerații generale	11
2. Comerțul internațional. Considerații generale. Evoluții. Perspective	25
2.1. Integrarea economică internațională și comerțul internațional	25
2.2. Teorii privind comerțul internațional	30
2.3. Globalizarea și noile teorii privind comerțul internațional	32
2.4. Dezvoltarea economică recentă a României	37
3. Investițiile străine directe și sustenabilitatea comerțului exterior	49
3.1. Influența investițiilor străine directe (ISD) asupra comerțului exterior	49

3.2. Investițiile străine directe și societățile transnaționale, factori activi ai globalizării mondiale	63
4. Competitivitatea și sustenabilitatea comerțului exterior în România	88
4.1. Modalități de determinare a competitivității externe	93
4.2. Competitivitatea externă a regiunilor din România	108
Anexe	119
Bibliografie	193

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

Modificări structurale în oferta bunurilor și serviciilor de consum

Coordonator: dr. Marioara Iordan

Colectiv de autori: dr. Marioara Iordan, C.S. II; Ionel Desmireanu, C.S. III; Vladimir Calmuschi, C.S. III; drd. Dalina Andrei, C.S.; Mihaela Ionescu, as. cercet.

Colaboratori: dr. Mariana Nicolae, C.S. III; drd. Nona Mihaela Chilian, C.S. III; drd. Cristian Stănică, C.S. III

CUPRINS

Introducere	I-VII
1. Economia de tranziție. Caracterizare generală	1
1.1. Caracterizarea generală a economiei de tranziție în România	1
1.2. Realizări ale economiei de tranziție	5
2. Relația producție/consum în economia de tranziție	10
2.1. Considerații generale privind producția bunurilor de consum	11
2.2. Interdependența producție/consum și dimensiunea sa economico-socială în intervalul 1990-2001	16
2.3. Studiu analitic privind reacția ofertei la creșterea cererii în condițiile tranziției la economia de piață	24
3. Modificări ale ofertei de bunuri de consum	36
3.1. Obiective strategice ale tranziției spre economia de piață	36

3.2. Structura producției interne	39
3.2.1. Producția industrială	43
3.2.2. Producția agricolă. Evoluții în intervalul 1990-2001.....	48
Fișe analitice sectoriale pentru industria lemnului, industria alimentară, industria textilă	58
4. Comerțul exterior al României în economia de tranziție	73
4.1. Caracterizare generală	73
4.2. Comerțul exterior și oferta bunurilor de consum	74
5. Sectoare competitive ale economiei românești	78
5.1. Noțiunea de competitivitate	78
Indicatori de caracterizare ai competitivității unei economii	81
5.2. Domenii de competitivitate ale economiei românești	83
Avantaje și dezavantaje pe sectoare ale economiei în comerțul internațional	85
Concluzii privind perspective ale economiei românești	90
Anexe	93
Bibliografie	I-II

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

PIB-ul potențial – Estimarea evoluției în termeni nominali și în termeni reali a PIB

Coordonator: dr. Lucian-Liviu Albu

Colectiv de autori: Clementina Ivan-Ungureanu; Lucian Croitoru; Cornel Târhoacă;
Mihaela Nona Chilian; Cristian Nicolae Stănică; Gabriela Condopol;
Carmen Marilena Uzlău

CUPRINS

Introducere	1
1. Ciclul economic într-o economie de piață. Abordări empirice, terminologie și mecanisme	2
1.1. Definirea conceptului de ciclu economic	2
1.2. Fluctuații ciclice ale producției în România în perioada de tranziție	12
1.3. O evaluare a realizărilor și obiectivelor de politică economică în România pentru crearea unui mediu concurențial	13
Bibliografie	17
Anexe	18
2. Modele ale ciclului afacerilor	20
2.1. Abordări empirice : trend <i>versus</i> ciclu; șocuri permanente și tranzitorii	20
2.2. Integrarea ciclurilor afacerilor în ciclurile lungi	27
2.3. Modele nonlineare cu timp discret și modele nonlineare cu timp continuu	31

2.3.1. Scurtă prezentare a evoluției modelării nonlineare	31
2.3.2. Comportamentul complex al ecuației logistice simple	32
2.3.3. Sisteme globale unidimensionale cu timp discret	39
2.3.4. Sisteme globale unidimensionale discrete	41
2.3.5. Sisteme globale cu timp continuu	44
Bibliografie	47
3. Raportul inflație-șomaj și PIB-ul potențial	50
3.1. Evidențe empirice și trenduri în spațiul european	50
3.2. Fazele tranziției	53
3.3. Bifurcații în sistemele dinamice continue și tranziția în țările europene	56
3.3.1. Utilizarea funcțiilor-potențial pentru reprezentarea spațială a relației inflație-șomaj	56
3.3.2. Prototipul bifurcației <i>pitchfork</i> și aplicații pentru investigarea dinamicii șomajului	57
3.3.3. Bifurcații globale și haos de tip spirală într-un model ciclic inflație-șomaj	60
3.4. Curba Philips modificată (Un model nonlinear discret pentru investigarea tranzițiilor)	63
3.5. Funcția de producție și PIB-ul potențial	64
Bibliografie	68
Anexe	70
4. Aspecte statistico-metodologice ale estimării PIB lunar	91
4.1. Metoda algebrică. Estimarea PIB-ului lunar în prețuri curente	91
4.2. Metoda econometrică. Estimarea PIB lunar în prețuri constante	101
Concluzii	105
Bibliografie	105
Anexe	106

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

Prețurile relative și inflația. Cazul României

Coordonator: dr. Elena Pelinescu, C.S. I

Colectiv de autori: dr. Elena Pelinescu, C.S. I; dr. Cristian Popa, C.S. I; dr. Adriana Agapie, C.S. III; dr. Mariana Nicolae, C.S. III; Dana Gabor, a.c.; Mihaela Ionescu, a.c.; Sorina Enache

Colaboratori externi: dr. Filofteia Panduru, Director general, Institutul Național de Statistică; Alexandrina Simache, Director, Ministerul Dezvoltării și Prognozei

CUPRINS

Introducere	1
1. Aspecte metodologice și practice privind determinarea inflației	3
1.1. Aspecte teoretice privind acuratețea indicilor statistici ca măsură a indicelui prețurilor de consum	4
1.2. Indicele prețurilor de consum și indicele costului vieții	8
1.3. Aspecte privind armonizarea metodologiei de calcul a indicelui prețurilor de consum din România cu metodologia la nivel european	15
2. Inflația și factorii de risc inflaționist în Uniunea Europeană	17
2.1. Evoluția inflației în țările Uniunii Europene	17
2.2. Evoluția HIPC în perioada 1998-iunie 2002	20

2.3. Influența factorilor externi asupra HIPC	22
2.4. Diferențialul de inflație între țările-membrele ale zonei euro	24
3. Tendințe privind evoluția indicelui prețurilor de consum în țările est-europene	27
3.1. Istoricul inflației în perioada 1990-2001	27
3.2. Convergența prețurilor și aderarea la euro	29
3.3. Presiuni inflaționiste generate de aderarea la UE	31
4. Factorii determinanți ai inflației în România	35
4.1. Istoricul inflației în perioada 1990-2002	36
4.2. Cauzele inflației	41
4.2.1. Masa monetară	43
4.2.2. Liberalizarea prețurilor și mecanismul de formare a prețurilor reglementate	45
4.2.3. Salariul - factor al inflației prin costuri	49
4.2.4. Salariul - factor al inflației prin cerere	56
5. Determinarea intensității acțiunii factorilor prin modelul Almon	57
5.1. Formularea problemei	57
5.2. Aplicarea modelului Almon pentru cazul României	61
6. Estimarea șomajului ca funcție de viteza de restructurare cazul României	64
6.1. Inflație, șomaj, restructurare și privatizare	65
6.2. Modelul Aghion și Blanchard	65
6.3. Descrierea datelor	68
6.4. Algoritmul RGSBOOT	70
6.5. Care algoritm este cel mai potrivit pentru estimarea modelului Aghion-Blanchard – cazul României? Un experiment Monte Carlo	76
Estimarea modelului prin RSG și RGSBOOT	78
7. Concluzii	83

Bibliografie	92
Anexe	96

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

Alternative previzionale: evoluția economiei românești

Autori: dr. Lucian-Liviu Albu; dr. Cornelia Scutaru

Colaboratori: Constantin Ciupagea; Petre Fomin; Bianca Păuna

CUPRINS

Partea I: Prognoze macroeconomice pe termen scurt

1. Introducere	1
2. Cadrul metodologic	2
3. Rezultate și concluzii	3
4. Anexe	13
5. Bibliografie selectivă	19

Partea a II-a:

A. Estimări previzionale ale economiei românești (versiunea 2002)	22
1. Introducere	22
2. Scenarii de previziune: ipoteze de lucru 2002	23
3. Etape de lucru 2002	24
4. Estimări previzionale	27
5. Anexe: Macromodelul "Dobrescu" al economiei românești de tranziție – Prognoze anuale și lunare –	30

B. Macromodelul „Dobrescu”: previziuni și realitate – Sinteza pe patru ani: 1998, 1999, 2000, 2001	64
1. Introducere	64
2. Ipoteze de lucru	65
3. Analiza previziunilor	73
4. Macromodelul “Dobrescu” al economiei românești de tranziție (versiunea 2000)	88
5. Anexe: evoluția principalilor indicatori	94
6. Bibliografie selectivă	102

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

Fenomene de clusterizare în domeniul economic și social

Colectiv de autori: dr. Cornelia Scutaru; Ionel Florescu; Cătălin Păuna; Bianca Păuna

Colaboratori: Costa George; Maria Camara

CUPRINS

Partea I: Competitivitatea globală a ramurilor

1. Introducere	3
2. Competitivitatea globală a ramurilor	3
2.1. Cele cinci forțe care definesc competitivitatea în sensul lui Porter. Modelul „Diamond” al lui Porter	4
2.2. Competitivitatea la nivel microeconomic	5
2.3. Competitivitatea ramurilor. Factori favorabili și bariere	8
3. Analiza principalelor ramuri exportatoare	10
3.1. Clusterii indicatorilor utilizați în analiză	10
3.2. Clusterii principalelor ramuri exportatoare	12
3.3. Caracterizarea clusterilor principalelor ramuri exportatoare	14
3.3.1. Condiții generale	14
3.3.2. Condiții de cerere	18
3.3.3. Industrii suport	20

3.3.4. Strategii de firmă, structura ramurii și rivalități	27
3.3.5. Politici guvernamentale	27
4. Analiza principalelor ramuri care produc pentru piața internă	31
4.1. Clusterii indicatorilor utilizați în analiză	31
4.2. Clusterii principalelor ramuri care produc pentru piața internă	33
4.2.1. Ramuri care produc pentru consum intermediar	33
4.2.2. Ramuri care produc pentru consum final	34
4.2.3. Ramuri care produc pentru formarea brută de capital fix	36
4.3. Caracterizarea principalelor ramuri care produc pentru piața internă	37
4.3.1. Condiții generale	37
4.3.2. Condiții de cerere	43
4.3.3. Industrii suport	45
4.3.4. Strategii de firmă, structura ramurii și rivalități	57
4.3.5. Politici guvernamentale	57
Bibliografie	61
Partea a II-a: Evaluarea tipologiei gospodăriilor populației din punctul de vedere al economiei informale	
Introducere	64
1. De ce clusteri?	65
2. Indicatori	66
3. Clusteri: tipologia gospodăriilor care desfășoară activități în sectorul informal	66
3.1. Caracterizarea gospodăriilor <i>rurale</i> care desfășoară activități în sectorul informal, au cheltuieli mai mari decât media eșantionului și plătesc taxe mai mari decât media	66
3.2. Caracterizarea gospodăriilor <i>urbane</i> care desfășoară activități în sectorul informal, au cheltuieli mai mari decât media eșantionului și plătesc taxe mai mari decât media	71

4. Ecuții econometrice la nivel macroeconomic	75
Anexe	80
Bibliografie	88

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

Evoluții și performanțe ale regimului cursului de schimb

Coordonator: dr. Elena Pelinescu, C.S. I

Colectiv de autori: dr. Elena Pelinescu, C.S. I; dr. Mariana Nicolae; drd. Carmen Uzlău, a.c.; Brândușa-Mihaela Radu, C.S.; acad. Emilian Dobrescu; conf. univ. U.P.B. Iulian Nastac; Sorin Dinu

CUPRINS

Introducere	3
1. Abordare teoretică a cursului de schimb	4
2. Aspecte conceptuale privind regimul cursului de schimb	8
2.1. Principalele regimuri ale cursurilor de schimb	8
2.2. Factori care influențează evoluția cursului de schimb	10
2.3. Evoluția regimurilor cursurilor de schimb și implicațiile acestora	11
2.4. Noile tendințe privind alegerea cursurilor de schimb după criza din Asia	14
3. Analiza regimurilor cursurilor de schimb. Avantaje și dezavantaje ale diferitelor regimuri	17
3.1. Opinii privind evoluția regimurilor de curs de schimb	17
3.2. Cursul de schimb optim	22
3.3. Cursul de schimb "de facto" și "de jure" și implicațiile acestora asupra evoluției cursului de schimb	24

3.4. Evoluția regimurilor și a cursurilor de schimb în țările în tranziție	26
4. Evoluții și performanțe ale cursului de schimb în România	36
4.1. Scurt istoric al politicii valutare în România	36
4.2. Evoluția cursului de schimb, a pieței valutare și performanțele economiei românești	39
5. Metodă neuronală de reantrenare adaptivă pentru predicția cursului de schimb valutar	46
5.1. Introducere	46
5.2. Arhitectura modelului	47
5.3. Procedura de reantrenare adaptivă	52
5.4. Rezultate experimentale	58
5.5. Concluzii	69
Bibliografie	70

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

România la început de mileniu: probleme și riscuri – Compendiu de indicatori sociali

Coordonator: prof. univ. dr. Cătălin Zamfir

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Cătălin Zamfir; Cristina Doboș; dr. Laureana Urse; dr. Mariana Stanciu; Simona Ilie; Mihaela Teodorescu; Mălina Voicu; Adina Mihăilescu; Adrian Dan; Ștefan Ștefănescu; Simona Vonica; Raluca Popescu; Daniel Arpinte; Laura Stoica; Mihnea Preotesi; Laura Surdu; Cosmin Briciu.

Colaboratori: Valentina Marinescu - Institutul de Sociologie; GrațIELA Văduva – Institutul de Prevenire a Criminalității

CUPRINS

1. Evoluția veniturilor populației. Caracteristici ale ocupării	1
2. Sărăcia în România	10
3. Consumul populației	26
4. Incluziune socială	50
5. Finanțarea politicilor sociale	66
6. Componenta demografică a structurii sociale. Mișcarea migratorie	72
7. Familia în societatea românească	85
8. Grupuri vulnerabile. Copiii aflați în dificultate	102
9. Locuirea	114
10. Sistemul educațional din România	126

11. Starea de sănătate a populației. Serviciile de sănătate	137
12. Delicvența	148
13. Timp liber: mutații și tendințe	160
14. Tendințe mass-media în perioada de tranziție	176
15. Orientări de valoare ale românilor	189
16. Măsurarea și monitorizarea inegalității sociale – aspecte metodologice	198

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Monitorizarea „Strategiei Naționale Anti-sărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale”

Coordonator: prof. univ. dr. Cătălin Zamfir

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Ioan Mărginean, Lucian Pop, C.S. III; Bogdan Voicu, C.S. III; Adrian-Nicolae Dan, C.S. III; Simona Ilie, C.S. III; Ileana Neamțu, dr. Mariana Stanciu, C.S. I; Simina Preda, C.S.; Cristina Doboș; Simona Vonica; Daniel Arpinte; Mihnea Preotesi; Cristina Ștefan-Minculete; Adriana Fleisch

CUPRINS

Sistemul de monitorizare și evaluare	i
Accesul la educație și școlarizare	1
Ocuparea forței de muncă	27
Accesul la serviciile de sănătate	37
Accesul la locuire	51
Veniturile populației și politica veniturilor	70
Persoanele cu handicap	92
Situația tinerilor	101
Situația copiilor	108
Grupuri sociale excluse (romi)	118

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Tema de cercetare:

Calitatea vieții în România - partea a II a -

Coordonatori: prof. univ. dr. Ioan Mărginean; Ana Bălașa

Colectiv de autori: Mihai Dumitru; Adina Mihăilescu; dr. Mariana Stanciu; Ana Maria
Preoteasa; Raluca Popescu; Iuliana Precupețu

CUPRINS

1. Calitatea vieții percepute	3
2. Situația familiei și copilului în societatea românească	51
3. Calitatea vieții de muncă	88
4. Standardul economic al populației	140
5. Cercetarea calității vieții în România	179

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Evaluarea programului de implementare a sistemului național de asistență socială

Coordonator: prof. univ. dr. Cătălin Zamfir

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Cătălin Zamfir; Dan Arpinte, a.c.; Simona Preda, C.S.

CUPRINS

Introducere	2
1. Starea actuală a sistemului public de asistență socială	3
2. Finanțarea sistemului de asistență socială	10
3. Contextul reorganizării serviciilor de asistență socială	16
4. Propuneri de reorganizare a sistemului public de asistență socială	18
5. Sistemul de ajutor social	21
Anexe	29
Bibliografie	33

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Resurse, valori, strategii de viață și legitimitatea politicilor sociale

Coordonator: Bogdan Voicu, C.S. III

Colectiv de autori: Bogdan Voicu, C.S. III; Mălina Voicu, C.S. III; Adrian Dan, Bogdan Voicu, C.S. III; Monica Șerban, C.S.; Cristina Băjenaru, C.S.; Dana Nițulescu, C.S.; Ruxandra Noica, C.S.; Ana Bleahu, C.S.; Simona Vonica

CUPRINS

Introducere	9
Descrierea temei	9
Surse de date. Metode de investigare	12
I. Studiul resurselor	13
România pseudo-modernă	14
Despre evoluția societăților umane	15
Evoluția valorilor sociale: o evoluție a riscurilor și a abordării lor	18
Comunism și postcomunism	21
Pseudo-modernitatea românească	22
Bibliografie	35
II. Studiul strategiilor	38

II.1. Factors affecting Household-level involvement in Rural Non-Farm Economic Activities in two communities in Dolj and Braşov judeţe, Romania	39
Introduction	39
1. Farm and non-farm	40
2. Involvement in non-farm activities by different ethnic and religious groups	44
3. Credit	45
4. Factors differentiating the two communities studied	46
5. Perceptions of the future	46
Conclusions	46
Bibliography	47
II.2. Volunteering in Romania: a 'rara avis'	49
Conceptual delimitations and theoretical background	49
Determinants of volunteering in Romania: the individual level	52
Conclusions	58
References	58
II.3. Les "Dogènes" de Dobrotesti à l'étranger. Étude sur la circulation migratoire en Espagne	60
Introduction	60
L'espace de mobilite a Dobrotesti	61
La circulation migratoire extérieure en Espagne	61
Discussion	72
Bibliographie	74
III. Studiul politicilor	75
III.1. Work and Family Life in Europe: Value patterns and policy making	76
Legitimacy and values	77
Types of policies for women support	78

Values and policies for women support	82
Conclusions	88
References	89
Annex	91
III.2. Egalitate, inegalitate și roluri tradiționale. O analiză comparativă a valorilor implicate în legitimarea politicilor de suport pentru femei în țările europene	92
Legitimitate și valoare	92
Tipuri de politici destinate suportului pentru femei	93
Valori și politici de suport pentru femei	95
Concluzii	99
Bibliografie	99
Anexă – Indici ai adecvării modelului factorial din diagrama 1 pentru țările incluse în analiză	100
III.3. Status of Women in Rural Areas	101
Introduction	101
The general situation of women in Romania	103
Women's status in rural areas	107
Economic empowerment of women and economic development of community – two case studies	116
Conclusions and Practical Recommendations	129
Bibliography	131
III.4. Romanian Afforestation of Degraded Agricultural Land Project. Social Assessment	133
Executive summary	133
Project concept note evaluation	136
The design of the fieldwork research	140
Case studies	142

The PCF'project conformation to the World Bank Safeguard Policies on social aspects	167
Conclusions and practical recommendation	168
Conclusions	168
Recommendation	168
General recommendation	169
Specific recommendation	169
Annex 1 – Interview guides used in the field of research	170
IV. Studiul dezvoltării sociale și comunitare	171
IV.1. Assessing the causes of county disparities in RSDF projects proposals	172
Background	172
Disparities among counties	173
A short overview of the total number of applications	173
County disparities in applying to RSDF	173
County disparities in getting RSDF support	183
Conclusions about the apparent disparities between counties	187
The RSDF procedures: evaluators', supervisors' and facilitators' perspective	187
The Local Community	187
Characteristics of the local community	187
Local community participation	187
The authorities' support	188
The local authorities' support	188
The county authorities' support	188
Difficulties in application and in spreading out of the projects	189
RSDF staff's representations: short conclusions	190
Who is applying?	190

Communities	190
Individuals	190
Relations	191
Who is applying: short conclusions	192
The 'winners'	192
Portraits of the 'winners'	192
'Winners' vs. 'Losers' : Conclusions	199
Who is not applying for RSDF grants – four case studies	199
Who is not applying for RSDF grants: some conclusions	206
A key factor: information	207
The applying procedure: Representations of communities	210
Some Difficulties in Applying to the RSDF	210
Opinions on the RSDF Poverty Grid	212
The Main Conclusions	214
Methodology and data description	215
Construction of the employed indexes	218

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIAȚII

Tema de cercetare:

Structură socială și stiluri de viață

Autor: dr. Laureana Urse, C.S. I

CUPRINS

Prima parte – 2001

I. Clasele sociale: definiții și puncte de vedere cu privire la formarea, dezvoltarea, caracteristicile și rolul lor	1
Concepția marxistă asupra claselor	1
Postmarxismul și clasele sociale	4
Clase – status	8
Puncte de vedere românești din prima jumătate a secolului XX	13
II. Clasele sociale din România în perioada regimului comunist	24
Trecerea la comunism	24
Formarea structurii de clasă comuniste în România	27
Puncte de vedere ale sociologilor cu privire la structura de clasă în perioada comunistă	36
Modernizarea și structura de clasă	41
Omogenizare, diferențiere și relațiile dintre clase	48
Bibliografie selectivă	54-56

Partea a doua – 2002

III. Postcomunismul și restructurarea de clasă	57
Schimbări cu efecte directe asupra structurii de clasă	66
Structura de clasă rezultată din autoplasare	73
Restructurarea de clasă	82
Clasa muncitoare	85
Țărănimea	96
Intelectualitatea română. Mutații și locul în structura de clasă	105
Clasa de mijloc	122
Clasa de sus	133
Bibliografie suplimentară	136-137

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Tema de cercetare:

*Incertitudinea în elaborarea și aplicarea politicilor sociale: o perspectivă asupra politicilor sociale
ca seturi de decizii*

Autor: Mihai Surdu, C.S. III

CUPRINS

1. Introducere	1
2. Modele normative și descriptive de luare a deciziilor	2
2.1. Teoria alegerii raționale	3
2.2. O perspectivă critică asupra teoriei alegerii raționale	7
2.3. Decizia individuală în condiții de incertitudine – modele descriptive	13
2.3.1. Teoria raționalității limitate	13
2.3.2. Teoria prospectării	14
2.3.3. Rolul motivelor în luarea deciziei	16
2.4. Euristici și tipuri de erori	18
2.4.1 Euristica reprezentativității	19
2.4.2. Euristica disponibilității	25
2.4.3. Euristica ajustării și ancorării	29
2.5. Decizia de grup	32
2.5.1. Euristici și erori în decizia de grup	32

2.5.2. Modele descriptiv-explicative ale luării deciziei în organizații	37
2.5.3. Modelul raționalității în condiții de incertitudine persistentă	41
3. Studiu de caz: politici educaționale pentru romi	43
Resurse umane	67
Bibliografie	77

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Tema de cercetare:

Dezechilibre în consumul populației din România în intervalul 1990-2001

Coordonator: dr. Mariana Stanciu, C.S. I

Colectiv de autori: dr. Mariana Stanciu, C.S. I; dr. Adina Mihăilescu, C.S. III; Cristina Tudor, a.c.

CUPRINS

1. Tendințe manifeste în consumul populației în ultimul deceniu.	
Comparații internaționale	3
1.1. Structuri ale cheltuielilor de consum realizate de gospodăriile din România.	
Comparație cu țările central și est-europene	3
1.2. Consumul populației în funcție de decilele de venituri. România și contextul internațional	9
1.3. Reforma din domeniul pieței bunurilor și serviciilor de consum din România	10
1.4. Procesul de sărăcire a populației și accesul la bunuri și servicii	12
1.5. Activitatea de comerț interior	14
1.6. Indicii prețurilor de consum și rata inflației în România și în lume	17
2. Indicatori ai consumului alimentar	20
3. Înzestrarea populației cu bunuri de folosință îndelungată	28
4. Consumul de energie al populației	31
5. Transportul de călători	33

6. Consumul de servicii turistice	34
7. Oferta și consumul de servicii culturale	36
8. Cheltuielile și consumul gospodăriilor cu copii sub vârsta de 18 ani	39
9. Microstrategii de supraviețuire și modele de consum ale unor familii sărace cu copii	43
9.1 Determinanți obiectivi ai modelelor de consum ale populației aflate în sărăcie extremă	43
9.2 Relația venituri-consum în cazul sărăciei extreme	45
9.3 Prezentarea schematică a unor modele de consum actuale ale unor familii cu copii aflate în sărăcie extremă în diverse tipuri de așezări umane din România	48
9.4 Temerile vieții de zi cu zi ale celor mai săraci dintre săraci	54
10. Atentate la adresa dreptului de consum al populației	55
11. Probleme ale consumului populației vârstnice din România	58
11.1. Insuficiența veniturilor pentru familiile de pensionari, în vederea acoperirii nevoilor zilnice de consum	58
11.2. Dezechilibre în consumul alimentar	60
11.3. Lipsuri în necesarul de îmbrăcăminte și încălțăminte	61
11.4. Lipsa banilor pentru procurarea de medicamente	62
11.5. Locuința și problemele derivate	63
Bibliografie selectivă	65

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Metodologia de calcul al minimumului de trai decent și de subzistență pentru o familie de doi agricultori cu doi copii în întreținere

Autor: dr. Adina Mihăilescu, C.S. III

CUPRINS

I. Metodologia de calcul al minimumului de trai decent și de subzistență pentru o familie de doi agricultori cu doi copii în întreținere din mediul rural	3
II. Efectele economice și sociale ale tranziției în mediul rural	8
1. Consecințe socioeconomice ale tranziției în comunitățile sătești Dragoș-Vodă și Bobești	12
1.1. Introducere	12
1.2. Structura gospodăriilor intervievate	13
1.3. Starea economică a gospodăriilor sătești	13
1.3.1. Cheltuielile curente ale familiilor din Dragoș-Vodă și Bobești	17
1.3.2. Alimentația	18
1.3.3. Alte posibile surse de venit	19
1.4. Locuința familiilor sărace	20
1.5. Starea de sănătate	21
1.6. Forme de ajutor pentru depășirea situației materiale dificile	22
1.7. Concluzii	22

2. Costurile sociale în cazul familiilor de talie mare din mediul rural	24
3. Greutăți în desfășurarea optimă a lucrărilor agricole pentru familiile din mediul rural	25
Anexe	26

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Justiție distributivă și politici fiscale

Autori: drd. Simona Ilie; drd. Mihaela Teodorescu

CUPRINS

1. Justiție distributivă și politici fiscale	2
1.1. Justiție distributivă: libertate-egalitate	2
1.2. Teorii ale justiției distributive	3
1.3. Tipuri ale statelor bunăstării. Curente teoretice dominante	6
1.4. Criza statului bunăstării – criza financiară	8
1.5. Fiscalitate și sisteme de impozitare	10
1.6. Schimbări în sistemele de impozitare după 1985	18
Concluzii	24

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Tema de cercetare:

Calitatea vieții unei clase renăscute în procesul tranziției: clasa țărănească

Autor: Gheorghe Socol

CUPRINS

Cadrul de viață și calitatea vieții țăranimii în perioada comunistă

1. Câteva considerații preliminare 1
2. Viața țăranimii în perioada socialistă 10

Viața țăranimii și a satului în perioada de tranziție

1. Calitatea vieții rurale la începutul tranziției 19
2. Impactul tranziției asupra calității vieții în mediul rural 36
3. Note 53
4. Anexe 55

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Tema de cercetare:

Ecologizarea localităților – indicator de calitate a vieții în România

Coordonator: Dumitru Chiriac, C.S. III

Colectiv de autori: Dumitru Chiriac, C.S. III; Cristina Humă, C.S.; Sorin Cace, C.S. III

CUPRINS

Notă introductivă	3
Capitolul 1. Ecologizarea localităților – parte integrantă a politicilor de mediu	6
1.1. Ecologizarea localităților în politica internațională de mediu	12
1.2. Ecologizarea localităților în politica de mediu a României	20
Capitolul 2. Relația poluare urbană – ecologizare. Aspecte la nivel mondial	27
2.1. Urbanizarea – factor de presiune asupra mediului înconjurător	27
2.2. Aspecte privind “producția” de deșeuri solide urbane la nivel mondial	31
2.3. Gradul de salubritate a statelor lumii	36
2.4. Impactul deșeurilor solide urbane asupra mediului înconjurător și sănătății umane	44
Capitolul 3. Ecologizarea localităților din România. Implicații asupra calității vieții	54
3.1. Activitatea serviciilor publice de salubritate urbană și managementul deșeurilor solide municipale	54
3.1.1. Salubritate menajeră	63
3.1.2. Salubritate stradală	70

3.2. Impactul poluării produse de depozitele de deșeuri din România asupra calității vieții	71
3.2.1. Impactul depozitelor de deșeuri menajere	71
3.2.2. Impactul depozitelor de deșeuri industriale periculoase	76
3.4. Depozitarea necontrolată a deșeurilor urbane în România	85
3.5. Depozitarea ecologică a deșeurilor – componentă a managementului durabil	90
Capitolul 4. Gropile de gunoi – lumea celor mai săraci oameni din România	100

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Identitatea culturală și afirmarea socială a minorităților etnice din România după anul 2000

Autor: drd. Mictat Gârlan, C.S. III

CUPRINS

Capitolul 1. Relații etnice în Europa la început de secol XXI	1
Capitolul 2. Manifestări sociale și culturale ale minorităților etnice din România după anul 2000	7
1. Comunitatea romilor	7
2. Comunitatea maghiară	14
3. Comunitatea evreiască	21
4. Comunitatea bulgară	43
5. Comunitatea italiană	53
Capitolul 3. De la România etnică la România europeană	57
Bibliografie	60

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

*Managementul financiar al protecției mediului natural în condițiile adaptării
la cerințele acquis-ului comunitar*

Coordonator: drd. Gabriela Opreșănescu, C.S. III

Colectiv de autori: drd. Gabriela Opreșănescu, C.S. III; Cristina Gheorghe, a.c.; Costin
Gheorghiu, C.S.; dr. Mihail Dimitriu, C.S. II; Cristina Cincă, a.c.

CUPRINS

Capitolul 1 - Managementul financiar – componentă esențială a managementului ecologic	1
1.1. Managementul ecologic-definiție, caracteristici, obiective și avantaje	1
1.2. Managementul ecologic-atribute și funcțiuni	3
1.3. Managementul financiar – componentă a managementului ecologic	9
Capitolul 2 - Experiințe internaționale privind finanțarea mediului	19
2.1. Rolul instrumentelor economice în politicile de mediu	19
2.2. Experiința țărilor din Europa de Vest	23
2.3. Experiințe internaționale privind țările cu economii în tranziție	34
Capitolul 3 - Componentele protecției mediului. O abordare sistemică a aspectelor economico-financiare, educaționale, de sănătate și legislative	40

3.1. Complementaritatea dintre calitatea mediului și condițiile de mediu – silogismul mediu fizic-mediu creat de om (general al comunității) – mediul activităților umane	40
3.2. Întreprinderile și comunicarea privind mediul	44
3.3. Conceperea unor finanțări eficiente din punct de vedere economic	46
Capitolul 4 - Mecanisme, instrumente, pârghii, circuite și fluxuri financiare accesibile pentru protecția mediului	55
4.1. Determinarea necesarului de resurse financiare pentru protecția mediului	55
4.2. Utilizarea fondurilor pentru protecția mediului	60
4.1. Controlul utilizării fondurilor pentru protecția mediului	62
4.2. Implicarea factorului organizațional în finanțarea protecției mediului	63
4.3. Alte verigi organizatorice ce pot fi implicate în finanțarea proiectelor de investiții pentru protecția mediului	68
Capitolul 5 - Costurile de mediu în perspectiva integrării României în UE	75
5.1. Abordarea problematicii costurilor de mediu în contextul integrării României în UE	75
5.2. Costurile de mediu – reflectare a poluării ca externalitate	76
5.3. Costurile de mediu - tipologie și dimensionare	78
5.4. Un posibil model al echilibrului costuri – investiții de mediu	85
Capitolul 6 - Posibilități de finanțare coerentă, oportună și operativă a protecției mediului în funcție de strategia de dezvoltare a României pe termen mediu și lung	92
6.1. Managementul financiar – componentă a managementului de mediu	92
6.2. Experiințe internaționale privind managementul financiar în domeniul protecției mediului	92
6.3. Abordarea sistemică a aspectelor financiare, educaționale, de sănătate, legislative	95

6.3. Mecanisme, instrumente, pârghii, circuite și fluxuri financiare accesibile pentru protecția mediului	97
6.4. Costurile de mediu – element de bază în fundamentarea politicilor financiare în domeniul protecției mediului	100
Bibliografie	101

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Efectele integrării monetare europene asupra sistemului financiar-monetar românesc

Coordonator: drd. Floarea lordache, C.S. III

Colectiv de autori: drd. Floarea lordache, C.S. III; drd. Silviu Marius Șeitan, C.S. III; drd. Camelia Milea, C.S.; Georgiana Chițiga, C.S.; dr. Titel Negru

CUPRINS

Capitolul 1. Efecte ale integrării europene asupra sistemului bancar românesc	1
1.1. Introducere sau locul României în actuala arhitectură mondială (referire specială la sistemul bancar)	1
1.2. Procesul de globalizare: șanse și provocare pentru România	2
1.3. Unele aspecte privind integrarea europeană și sistemul bancar european actual	6
1.4. Sistemul bancar românesc – trecut, prezent și perspective	11
1.4.1. Sistemul bancar românesc înainte și după anul 1989	11
1.4.2. Modificările structurale ale sistemului bancar românesc	15
1.4.3. Modificările operaționale ale sistemului bancar românesc și în cadrul băncilor	19
Capitolul 2. Extinderea zonei euro – efecte și implicații ale integrării României	22
2.1. Abordare teoretică	22
2.2. Scopul lucrării	24

2.3. Posibile efecte economice ale introducerii monedei unice europene asupra economiei statelor membre și țărilor candidate. Cazul României	25
2.3.1. Efecte ce decurg din relațiile comerciale	25
2.3.2. Efecte în sfera investițiilor de capital	27
2.3.3. Efecte în planul funcțiilor monedei	29
2.4. Efecte ale monedei unice europene asupra politicilor economice din țările candidate	32
2.4.1. Domeniul politicii fiscale	32
2.4.2. Domeniul politicii monetare	34
2.4.3. Domeniul politicii ratelor de schimb	36
2.5. Concluzii finale	40
Capitolul 3. Implicațiile creșterii datoriei externe asupra balanței de plăți externe a României în perspectiva integrării europene	42
3.1. Datoria publică externă	43
3.2. Factori generatori ai datoriei externe în România	48
3.3. Analiza principalelor componente ale balanței de plăți prin prisma efectelor pe care le au asupra datoriei externe	50
3.3.1. Situația contului curent și a balanței comerciale	51
3.3.2. Situația investițiilor străine directe și a investițiilor de portofoliu	53
3.3.3. Împrumuturile externe	53
3.3.4. Politica rezervelor valutare internaționale ale României	54
3.3.5. Relațiile României cu organismele financiare internaționale	55
3.3.6. Concluzii	56
3.4. O paralelă între situația României și a Argentinei. Cauzele crizei din Argentina	59
3.5. Concluzii	61

Capitolul 4. Portofoliul de instrumente al pieței românești de capital – imperativ al dezvoltării economiei românești	65
4.1. Piața românească de capital	65
4.1.1. Structură și tipologie	65
4.1.2. Bursa de valori București	67
4.2. Valorile mobiliare – instrumente ale pieței de capital	72
4.2.1. Acțiunile, emisiunea și efectele emisiunii de acțiuni	73
4.2.2. Obligațiunile și emisiunea acestora	77
4.2.3. Bonurile de tezaur	80
4.3. Rentabilitatea valorilor mobiliare și eficientizarea pieței românești de capital	81
4.4. Concluzii	82
Capitolul 5. Piața asigurărilor	84
Anexe	98
Bibliografie	104

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Reglementarea fiscală privind zonele defavorizate din România

Coordonator: drd. Gabriela Opreșănescu, C.S. III

Colectiv de autori: drd. Silviu Ionașcu, C.S. III; drd. Mihaela Teodorescu, lector
„Universitatea Valahia”, Târgoviște; Delia Nedu, C.S.; Cătălin
Drăgoi, a.c.; Mihai Proca, a.c.

CUPRINS

Capitolul 1. Zonele defavorizate și autoritatea publică	1
1.1. Considerații generale asupra problemelor repartizării factorilor de producție în teritoriu	1
1.2. Cerințe și restricții în abordarea problemelor pe care le implică dezvoltarea regională în România	4
1.2.1. Conceptul de zonă defavorizată în legislația românească	4
1.2.2. Declararea și delimitarea zonelor defavorizate în România	5
1.2.3. Cauzele existenței zonelor defavorizate	5
1.2.4. Rolul reglementativ al autorităților în sprijinul zonelor defavorizate	6
1.3. Obiectivele și principiile politicii de dezvoltare regională în România	7
1.4. Construcția aparatului instituțional mandatat să aplice politicile de dezvoltare regională	8

1.5. Regiunile de dezvoltare din România și problematica dezvoltării zonelor, localităților defavorizate din perimetrul acestora, conform standardelor comunitare	11
1.6. Prioritățile strategice ale dezvoltării regionale în România	13
1.7. Gestiunea locală în contextul reformelor economice și al restructurării în cadrul regiunilor de dezvoltare din România	16
Capitolul 2. Reglementările financiar-fiscale privind zonele defavorizate	19
2.1. Principalele reglementări financiar-fiscale privind zonele defavorizate din România	19
2.2. Evoluția politicilor naționale de dezvoltare a zonelor defavorizate	27
2.2.1. Obiectivele politicilor de dezvoltare regională în Uniunea Europeană	29
2.2.2. Adaptarea politicilor regionale naționale la directivele Uniunii Europene. Politica Uniunii Europene în domeniul concurenței	30
Capitolul 3. Instrumentele și fluxurile financiare implicate în politica zonelor defavorizate	36
3.1. Instrumentele financiare și utilizarea lor eficientă — o cale sigură pentru dezvoltarea regională	36
3.1.1. Programele și planurile speciale	36
3.1.1.1. Programul Special pentru zone defavorizate „Dezvoltarea afacerilor” (HG nr. 520/2000)	37
3.1.1.2. Programul Special pentru zone defavorizate „Sprijinirea investițiilor” (HG nr. 521/2000)	38
3.1.1.3. Programul Special pentru zone defavorizate „Sprijinirea activităților din mediul rural” (HG nr. 522/2000)	40
3.1.1.4. Planul Național de Dezvoltare Regională a României	41
3.1.2. Instrumente financiare concrete cu aplicabilitate în dezvoltarea regională	43
3.1.2.1. Fondul pentru Dezvoltare Regională	43
3.1.2.2. Fondul Național pentru Dezvoltare Regională	43

3.1.3. Pârghii financiar-fiscale constituite în instrumente pentru dezvoltarea regională	44
3.1.4. Instrumente financiare și programe operaționale ale Uniunii Europene în România	46
3.2. Raționalizarea fluxurilor financiare, important suport al eficientizării activității la nivel local	47
3.3. Rezolvarea problemelor privind instrumentele și fluxurile financiare cu care se confruntă dezvoltarea regională, în perspectiva aderării României la Uniunea Europeană	56
Capitolul 4. Politica bugetară a statului- instrument de ameliorare a situației zonelor defavorizate	61
4.1. Modalități de abordare a politicilor bugetare	61
4.2. Instrumentele existente și utilizarea acestora	64
4.3. Repere pentru reconsiderarea politicii bugetare în vederea folosirii mai eficiente a fondurilor alocate zonelor defavorizate	66
Capitolul 5. Indicatori și modele de evaluare și structurare a zonelor defavorizate în cadrul economiei	69
5.1. Delimitarea regiunilor pentru politicile de dezvoltare	70
Caracterizarea zonei defavorizate conform Ministerului Prognozei și Dezvoltării	75
5.2. Metode de ierarhizare a zonelor	78
5.2.1. Metoda rangurilor	78
5.2.2. Metoda distanțelor relative	78
5.2.3. Metoda dispersiilor de grup	79
5.3. Relevanța metodelor și indicatorilor de determinare a poziției și de apreciere a situației existente în cazul regiunilor de dezvoltare în România	81
5.3.1. Reprezentarea ratei medii a șomajului la nivel național	81
5.3.2. Ierarhizarea județelor după metoda rangului	82

Capitolul 6. Impactul politicii fiscale asupra zonelor defavorizate, în cadrul politicii economice generale, în România	84
6.1. Evoluția zonelor defavorizate din Regiunea Nord-Est	84
6.1.1. Zona Comănești	84
6.1.2. Zona Bucovina	85
6.1.3. Zona Negrești	86
6.2. Evoluțiile din zona Sud-Est	86
6.2.1. Zona Altân Tepe	87
6.2.2. Zonele Nehoiu (jud Buzău), Mărășești (jud. Vrancea) și Hârșova (jud. Constanța)	87
6.3. Evoluțiile din zona Sud-Muntenia	87
6.3.1. Zona Filipești (jud. Prahova)	87
6.3.2. Zona Ceptura (jud. Prahova)	88
6.3.3. Zona Zimnicea	89
6.3.4. Zona Mizil (jud. Prahova)	90
6.4. Evoluțiile din zona Sud-Vest Oltenia	90
6.4.1. Zona Albeni	90
6.4.2. Zona Schela	90
6.4.3. În zona Motru-Rovinari	91
6.5. Evoluțiile din Regiunea Vest	93
6.5.1. Zona minieră Brad (jud. Hunedoara)	93
6.5.2. Zona minieră Valea Jiului (jud. Hunedoara)	94
6.5.3. Zona Hunedoara	95
6.5.4. Zona minieră Rusca Montană (jud Caraș Severin)	96
6.5.5. Zona minieră Bocșa (jud. Caraș-Severin)	97
6.5.6. Zona Moldova Nouă-Anina (jud Caraș Severin)	98

6.5.7. Zona Nădrag (jud. Timiș)	99
6.6. Evoluțiile din Regiunea Nord-Vest.....	99
6.6.1. Zona minieră Ștei - Nucet (jud. Bihor)	99
6.6.2. Zona minieră Popești-Derna-Aleșd (jud. Bihor)	100
6.6.3. Zona Ip-Zăuan-Cosniciu (jud. Sălaj)	100
6.6.4. Zona Hida-Surduc-Jibou-Bălan (jud. Sălaj)	101
6.6.5. Zona minieră Sărmășag-Chiejd-Bobota (jud. Sălaj)	102
6.6.6. Zona Baia Mare (jud. Maramureș)	103
6.6.7. Zona minieră Borșa Vișeu	104
6.6.8. Zona Rodna (jud. Bistrița-Năsăud)	105
6.7. Evoluțiile din Regiunea Centru	106
6.7.1. Zona Bălan	106
6.7.2. Zona Baraolt	107
6.7.3. Zona Cugir (jud. Alba)	108
6.7.4. Zona Copșa Mică	109
6.7.5. În zona Apuseni	110
6.8. Evoluțiile din Regiunea București-Ilfov	111
Capitolul 7. Cerințele politicii fiscale în cazul zonelor defavorizate, în perspectiva integrării în spațiul comunitar european	112
Capitolul 8. Concluzii și propuneri	123
Bibliografie	125

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Abordarea în rețea a structurilor și dinamicii financiare și monetare

Coordonator: dr. Gheorghe Manolescu, C.S. I

Colectiv de autori: dr. Gheorghe Manolescu, C.S. I; Cristina Gheorghe, a.c.; Cristina Cincă, a.c.; drd. Iuliana Predescu, a.c.

CUPRINS

Capitolul 1. Conceptul de rețea, elemente constitutive și configurația acesteia	1
Capitolul 2. Abordări în rețea realizate în diverse domenii. Caracteristici	16
2.1. Rețelele în contextul globalizării	16
2.2. Abordări în rețea în diverse domenii	20
Capitolul 3. Un posibil model al piețelor financiare, monetare și dinamica acestora	31
3.1. Piețele financiare și monetare – rețea de relații, fluxuri, instituții și instrumente	31
3.2. Piețele financiare ca o nouă rețea comunicațională	39
3.3. Model al piețelor financiare ca rezultat al influenței prețurilor	43
Capitolul 4. Impactul inflației asupra structurii conturilor financiare anuale	48
4.1. Reflectarea inflației în rețeaua de conturi contabile	48
4.2. Metode de cuantificare a impactului contabil al inflației	58
Bibliografie	66

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Prețurile și reglementarea concurenței în economia românească, de la abordarea teoretică și experiența europeană la aplicații sectoriale

Coordonator: dr. Ștefan Răgălie, C.S. I

Colectiv de autori: dr. Ștefan Răgălie, C.S. I; prof. univ. dr. Paul Hare (Univ. Heriot – Watt Edinburgh); drd. Ana Elena Moșneanu, C.S. III; drd. Florin Bălășescu, C.S. III; dr. Uwe Dulleck, asist. univ.(Univ. din Viena); dr. Neil Foster, asist. univ.(Univ. din Viena); Dorin Voican, a.c.; Monica Vîrza, a.c.

CUPRINS

Capitolul 1. Considerațiuni privind formarea, stabilirea și aplicarea prețurilor: perspectiva "ușilor deschise"	1
1.1. Formarea, stabilirea și aplicarea prețurilor din perspectiva ușilor deschise	1
1.2. Percepția despre valoare în contextul abordării ușilor deschise	9
Capitolul 2. Elemente metodologice privind fundamentarea costurilor	13
2.1. Teoria valorii a lui Alfred Marshal	13
2.1.1. Ordinea variată a schimbării: transformări economice spațio-temporale	13
2.1.2. Echilibrul normal pe perioade scurte	17
2.1.3. Echilibrul normal pe termen lung	26
2.1.4. Legătura dintre echilibrul normal pe termen scurt și echilibrul normal pe termen lung	37

2.2. Teoria lui Stiegler privind concurența în industrie	42
2.2.1. Concurența perfectă	43
2.2.1.1. Concurența de piață	43
2.2.1.2. Mobilitatea resurselor (concurența industrială)	45
2.2.1.3. Timpul și concurența	45
2.2.2. Teoria prețurilor concurențiale	46
2.2.2.1. Clearingul piețelor	47
2.2.2.2. Egalizarea veniturilor	48
2.2.2.3. Analiza perioadei lui Marshall	49
2.2.3. Concepte și politici alternative	49
2.2.3.1. Alte abordări ale concurenței	49
2.2.3.2. Echilibrul concurențial	51
2.2.3.3. Dovezi empirice de concurență	52
2.2.3.4. Politici publice	53
2.2.4. Condiția minimă necesară pentru concurență	54
2.2.5. Monopolul natural	55
2.2.6. Notă asupra concurenței potențiale	57
Capitolul 3. Piața românească, reglementarea concurenței și evoluția prețurilor produsele.....	60
Capitolul 4. Experiințe europene ale abordării teoretice a reglementării concurenței și restrângerea activității monopoliste în practica Uniunii Europene	74
4.1. Introducere	74
4.2. Experiințe europene privind politica concurențială	74
4.2.1. Obiectivele politicii concurențiale	74
4.2.2. Acorduri restrictive și practici concertate	74
4.2.3. Abuzul de poziție dominantă	76

4.2.4. Fuziuni (concentrări)	77
4.2.5. Ajutorul de stat	78
4.2.6. Întreprinderile publice și liberalizarea pieței	80
4.3. Liberalizarea pieței energetice	81
4.3.1. Liberalizarea pieței energetice	81
4.3.2. Liberalizarea sectorului de telecomunicații și tehnologia informației	82
4.3.3. Liberalizarea serviciilor poștale	83
4.3.4. Liberalizarea serviciilor de transport	84
Capitolul 5. Abordări teoretice ale asimetriilor create între prețurile relative și inflație și particularizări la nivelul mediului industrial românesc	86
5.1. Introducere	86
5.2. Cadrul teoretic	87
5.3. Modele ale distribuției modificării prețurilor	93
5.4. Schimbările prețurilor relative pe bază comunicativă	97
Capitolul 6. Determinanții inflației în țările în tranziție și în cele industrializate. Un studiu de date panel	102
6.1. Introducere	102
6.2. Dinamica inflației în economiile în tranziție	103
6.3. Cadrul teoretic și dovezi empirice	105
6.4. Metodologia econometrică și rezultatele empirice	109
6.4.1. Descrierea datelor	109
6.4.2. Metodologia econometrică	110
6.4.3. Rezultatele empirice	112
6.5. Concluzii	119
Bibliografie	121

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Implicațiile financiare ale deteriorării mediului natural. Studii zonale

Coordonator: drd. Gabriela Cornelia Oprișănescu, C.S. III

Colectiv de autori: drd. Gabriela Cornelia Oprișănescu; dr. Mihail Dimitriu, C.S. II;
Mihai Proca, a.c.; dr. Gheorghe Manolescu, C.S. I; drd. Elena
Pădurean, C.S. III

CUPRINS

Capitolul 1. Diagnoza factorilor de mediu. Surse de poluare, agenți poluanți, caracteristici	1
1.1. Diagnoza factorului de mediu apă	1
1.1.1. Sursele de poluare a apelor	2
1.1.2. Agenții poluanți ai apelor	4
1.1.3. Calitatea apelor	5
1.2. Diagnoza factorului de mediu aer	7
1.2.1. Surse de poluare a aerului	8
1.2.2. Agenții poluanți ai aerului	8
1.2.3. Calitatea aerului	10
1.3. Diagnoza factorului de mediu sol	14
1.3.1. Surse de poluare și agenți poluanți ai solurilor	14

1.3.2. Calitatea solului	16
1.4. Metoda de apreciere globală a stării de calitate a mediului	18
Capitolul 2. Impactul reglementării și dereglementării financiare asupra condițiilor de mediu	25
2.1. Corelația dintre creșterea economică și condițiile de mediu	25
2.2. Reglementarea financiară și conservarea resurselor naturale în cadrul unui nou tip de dezvoltare economico-socială	26
2.3. Nivelul de reglementare financiară la interferența între sfera social-economică și mediu	29
2.4. Nivelul de reglementare financiară în cadrul politicilor de mediu	31
2.5. Raportul reglementare-dereglementare în raport cu nevoile reale de protecție a mediului	32
2.6. Rolul statului în stabilirea nivelului de reglementare financiară a domeniului protecției mediului	36
2.6.1. Reglementări de comandă și control	37
2.6.2. Stimulente economice	3
Capitolul 3. Influența activităților economico-sociale asupra mediului. Evaluări financiare	41
3.1. Elemente ale degradării mediului natural ca efect al creșterii activităților economico-sociale	41
3.2. Reflectarea problemelor de mediu prin analiza fluxurilor financiare derulate de agenții socioeconomiци pentru activități de protecție a mediului	43
3.2.1. Producători nespecializați (ramuri industriale)	49
3.2.2. Producători specializați	56
3.2.3. Administrația publică locală	59
3.3. Concluzii	61
Capitolul 4. Abordarea multicriterială a configurației zonale în dimensionarea financiară a deteriorării mediului	64

4.1. Deteriorarea mediului – proces global al habitatului speciei	64
4.2. Configurația zonală a deteriorării	65
4.3. Structura pentagonală a protejării mediului	71
4.4. Rețeaua pentagonală a protejării mediului	76
4.5. Modelul pentagonal financiar al rețelei om-mediu	81
Capitolul 5. Posibilități de reducere a gradului de poluarea a mediului. Aspecte economico-financiare	96
Bibliografie	115

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Sistemul fiscal-stimulator sau inhibitor al economiei românești

Coordonator: drd. Elena Pădurean, C.S. III

Colectiv de autori: Anca Mocanu, a.c.; drd. Elena Pădurean, C.S. III; drd. Silviu Ionașcu, C.S. III; Constantin Gheorghiu, C.S.; Cătălin Drăgoi, a.c.

CUPRINS

Capitolul 1 - Abordarea funcțională a sistemului fiscal: componente, interdependențe, determinanți, variabile, instrumente, politici

1. Funcții ale finanțelor publice	1
2. Caracteristici ale fiscalității	4
3. Principalele obiective ale politicii fiscale	9
4. Variabile fiscale	9
5. Model matricial de determinare a cheltuielilor statului	11
6. Concluzii	15

Capitolul 2 - Caracteristicile sistemului fiscal din România în perioada 1990-2001

1. Caracteristici generale	16
2. Etape ale reformei sistemului fiscal	18
3. Concluzii	27

Capitolul 3 - Mecanismul de transmitere a deciziei din sistemul fiscal în economia reală

1. Circulația și gestionarea informațiilor	29
--	----

2. Percepțiile deciziei și efectele suprareglementate	30
3. Raționamentele diferiților indivizi și diferitelor grupuri din interiorul organizației	31
4. Raționalitățile și mediul organizației	35
5. Raționalitatea deciziilor și rolul timpului	37
6. Comunicarea și interpretarea deciziei fiscale în România	39
Capitolul 4 - Efectele stimulative, incitative și efectele recesive, perverse ale sistemului și politicii fiscale asupra comportamentului subiecților economici	
1. Sistemul fiscal – structura, elemente definitorii de recunoaștere și aplicare a componentelor fiscale în practica afacerilor	42
2. Creșterea progresivă a impactului fiscal asupra activității întreprinderii și incitarea fiscală a acesteia	43
3. Efectele (implicațiile) sistemului fiscal asupra comportamentului agenților economici	56
4. Concluzii finale și propuneri	61
Capitolul 5 - Integrarea sistemului fiscal și adecvarea acestuia la cerințele și specificul tranziției la economia de piață. Realizări și perspective	
1. Cerințele unui sistem fiscal eficient	64
2. Adaptarea sistemelor fiscale ale statelor în tranziție	65
3. Obiectivele strategiei naționale pentru pregătire a aderării în domeniu	67
1. Perfecționarea sistemului de impozitare național	70
2. Măsurile fiscale adoptate de autoritățile române	71
3. Soluții pentru armonizarea sistemului fiscal	74
Bibliografie	76

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Rețeaua piețelor financiare și consolidarea funcționării acesteia

Coordonator: drd. Georgiana Chițiga, C.S.

Colectiv de autori: dr. Gheorghe Manolescu, C.S. I; Georgiana Chițiga, C.S.; drd. Iulia Parfionov, a.c.

CUPRINS

Capitolul 1. Instituționalizarea și reglementarea în rețea a piețelor financiare	1
1.1. Piața financiară colectoare (PFC)	1
1.2. Piața financiară plasatoare (PFP)	6
1.3. Matricea rețelei instituționale a pieței financiare	11
1.4. Rețeaua piețelor financiare	14
1.5. Lista de abrevieri	17
Capitolul 2. Rețeaua de fluxuri a finanțării economiei prin piețele financiare	20
2.1. Structura și funcțiile piețelor financiare	20
2.2. Locul și rolul pieței de capital în cadrul pieței financiare. Tipologia piețelor de capital	24
2.3. Investițiile	32
2.3.1. Conceptul de investiții	32
2.3.2. Investițiile străine	34

2.3.2.1. Fluxurile de investiții străine în contextul globalizării economiei mondiale	35
2.3.2.2. Tendințe în reglementarea fluxurilor de investiții - incidențe asupra integrării în UE și asupra globalizării	36
2.3.3. Starea economiei românești și investițiile străine	38
Rolul investițiilor străine directe în crearea, susținerea și creșterea avantajelor competitive în România	39
2.4. Concluzii	40
Capitolul 3. Structura și evaluarea riscurilor asociate piețelor de capital	41
3.1. Decizii în condiții de risc și incertitudine	41
3.1.1. Elemente aleatoare în teoria economică	41
3.1.2. Risc, incertitudine și utilitate așteptată	44
3.2. Aversiunea față de risc	45
3.3. Structura riscurilor pe piața de capital	48
3.3.1. Riscul de credit	48
3.3.2. Riscul de piață	50
3.3.3. Riscul de lichiditate	52
3.3.4. Riscul legislativ	53
3.3.5. Riscul operațional	54
3.4. Analiza portofoliului de investiții	55
3.5. Evaluarea riscurilor asociate piețelor de capital prin metodologia Value at Risk	58
3.5.1. Ce este VaR?	58
3.5.2. Aplicarea metodologiei VaR pe un portofoliu de titluri cotate la Bursa de Valori București	60
3.6. Concluzii	77
Bibliografie	78

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Starea și evaluarea financiar-monetară a economiei românești

Coordonator: Camelia Băltărețu, C.S.

Autori: dr. Gheorghe Manolescu, C.S. I; Camelia Băltărețu, C.S. III

CUPRINS

Capitolul 1. Economia ca rețea: stare și evoluție	1
Capitolul 2. Coordonate conceptuale ale cercetării	4
Capitolul 3. Metodologia cercetării	6
Capitolul 4. Operaționalizarea rețelei matriceale	16
Bibliografie	25
Anexe	26

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Un posibil model de structurare și dimensionare a economiei subterane.

Aplicații în cazul României

Coordonator: dr. Ene Dinga, C.S. II

Colectiv de autori: dr. Ene Dinga, C.S. II; dr. Gheorghe Manolescu, C.S. I; drd. Iulia
Porfionov, a.c.; Camelia Băltărețu, C.S.

CUPRINS

Capitolul 1. Experiențe și metode de evaluare a economiei subterane	1
1.1. Concept. Caracteristici definitorii	1
1.2. Experiențe naționale și internaționale	2
1.2.1. Dimensiunea economiei subterane în Europa	4
1.2.2. Rusia și Europa de Est	5
1.2.3. Țările în dezvoltare	6
1.2.4. Criminalitatea economică	6
1.3. Cauzele apariției economiei subterane	8
1.4. Formele economiei subterane	9
1.4.1. Evaziunea fiscală	9
1.4.2. Spălarea banilor	10
1.5. Abordarea economiei subterane	11
1.5.1. Abordarea economiei subterane din perspectiva finanțelor publice	11

1.5.2. Abordarea fiscală a economiei subterane	12
1.5.3. Abordarea economiei subterane din perspectiva mediului de afaceri	12
1.5.4. Abordarea economiei subterane din perspectiva politicilor economice (corupția)	12
1.6. Legătura dintre economia subterană și criminalitatea economică	13
1.7. Abordările directe	15
1.8. Abordările indirecte	16
1.8.1. Discrepanțele dintre cheltuielile naționale și veniturile statistice	16
1.8.2. Discrepanța dintre forța de muncă reală și cea oficială	16
1.8.3. Abordarea economiei subterane din punctul de vedere al tranzacțiilor	16
1.8.4. Abordarea cererii de monedă	17
1.9. Metoda intrărilor fizice (consumul de electricitate).....	19
1.9.1. Metoda Kaufmann-Kaliberda	19
1.9.2. Metoda Lacko	20
1.10. Metoda modelului	21
Capitolul 2. Economia subterană în România	24
2.1. Formarea structurilor subterane	24
2.2. Dezvoltarea rețelelor subterane	26
2.3. Concentrarea deciziei.....	28
2.4. Măsurarea statistică a economiei neobservate în România	29
Capitolul 3. Aspecte metodologice privind evaziunea fiscală	36
3.1. Asupra generării comportamentului evazionist	36
3.2. Multiplicare și divizare în evaziunea fiscală	41
3.2.1. Multiplicatorul evaziunii fiscale	41
3.2.2. Divizorul evaziunii fiscale	46
3.2.3. Aspecte de echilibru în gestionarea evaziunii fiscale	48

3.3. Asupra unei posibile curbe a comportamentului evazionist	52
Capitolul 4. Abordarea integrativă a economiei subterane	56
4.1. Modelul reduționist al rețelei	56
4.2. Metoda de estimare a economiei subterane	65
4.3. Lista de abrevieri	73

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Implicații economico-financiare ale protecției sociale în perspectiva integrării României în UE

Autor: drd. Ana Elena Moșneanu, C.S. III

CUPRINS

Capitolul 1. Reforma protecției sociale în România

1.1. Considerații generale	1
1.2. Tipuri de prestații sociale contributive	10
1.3. Prestații necontributive	15
1.4. Impedimente financiare ale sistemului de pensii	17
1.5. Implicațiile evoluției deficitare a bugetului asigurărilor sociale	22
1.6. Concluzii generale asupra politicii de pensii	31

Capitolul 2. Experiența internațională și evaluarea rezultatelor schemelor
suplimentare de pensii

2.1. Preocupări recente privind reforma pensiilor pe plan mondial – 2000	34
2.1.1. Europa de Vest	34
2.1.2. Europa de Est	37
2.1.3. Asia Pacific	40
2.1.4. America Latină	41
2.1.5. America de Nord	42

2.2. Indicatori ai sistemului fondurilor universale de pensii

Polonia după un an de funcționare 43

Capitolul 3. Posibilități și oportunități privind crearea și dezvoltarea unui sistem public de pensii capitalizat în România

3.1. Avantajele și dezavantajele diferitelor tipuri de sisteme publice obligatorii de pensii (Pilon 1) 45

3.2. Sistem public de pensii de tip contribuții definite noțional (N.D.C.) 46

3.3. Sisteme de pensii parțial capitalizate 47

3.4. Sistem public bazat pe contribuții tripartite 49

3.5. Concluzii privind reforma sistemului public de pensii (Pilon 1) 50

3.6. Avantajele și dezavantajele diferitelor tipuri de pensii capitalizate (Pilon 2) 51

3.7. Concluzii privind introducerea pensiilor capitalizate în România 55

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

Combinarea optimă a factorilor de producție din industria extractivă și a energiei electrice în scopul creșterii competitivității economice românești (2002-2004)

Tema de cercetare:

Teoria și practica combinării factorilor de producție din industria extractivă și a energiei electrice în România și pe plan mondial

Coordonator: dr. Marius Bulearcă

Colectiv de autori: dr. Marius Bulearcă; dr. Marina Bădileanu; dr. Cristian Sima;
dr. Cornelia Neagu

CUPRINS

Introducere	4
1. Teorii ale factorilor de producție și particularități ale acestora în industria extractivă și a energiei electrice	5
1.1. Teoria avantajului comparativ	5
1.2. Teoria avantajului competitiv	11
1.3. Teoria combinării factorilor de producție	20
Bibliografie	29
2. Elemente definitorii pentru factorii de producție din industria extractivă și a energiei electrice	30
2.1. Industria extractivă a hidrocarburilor	30

2.1.1. Factorul de producție "resurse"	30
2.1.2. Factorul de producție "muncă"	32
2.1.3. Factorul de producție "capital"	32
2.1.4. Neofactorii de producție – neotehnologiile	34
2.1.5. Analiza SWOT a industriei extractive și a hidrocarburilor.....	35
2.2. Industria extractivă a cărbunilor	37
2.2.1. Factorul de producție "resurse"	37
2.2.2. Factorul de producție "muncă"	38
2.2.3. Factorul de producție "capital"	40
2.2.4. Neofactorii de producție – neotehnologiile	42
2.2.5. Analiza SWOT a industriei extractive a cărbunilor.....	42
2.3. Industria extractivă a minereurilor	45
2.3.1. Factorul de producție "resurse"	45
2.3.2. Factorul de producție "muncă"	47
2.3.3. Factorul de producție "capital"	48
2.3.4. Neofactorii de producție – neotehnologiile	49
2.3.5. Analiza SWOT a industriei extractive a minereurilor	50
2.4. Industria de producere a energiei electrice	51
2.4.1. Factorul de producție "resurse"	54
2.4.2. Factorul de producție "muncă"	55
2.4.3. Factorul de producție "capital"	57
2.4.4. Neofactorii de producție – neotehnologiile	59
2.4.5. Analiza SWOT a industriei de producere a energiei electrice	61
2.5. Avantaje și dezavantaje comparative și competitive	61
Bibliografie	66

3. Combinarea factorilor de producție – premisă a determinării prețurilor materiilor prime și a energiei electrice	67
3.1. Caracteristici ale combinării factorilor de producție în industria extractivă și a energiei electrice	67
3.1.1. Hidrocarburi	67
3.1.2. Cărbuni	68
3.1.3. Minereuri	70
3.1.4. Energie electrică	73
3.2. Modernizarea structurii industriei extractive și a energiei electrice în concordanță cu noile cerințe ale evoluției factorilor de producție	79
3.2.1. Hidrocarburi	79
3.2.2. Minerit	81
3.2.3. Energie electrică	81
3.2.4. Combinarea resurselor - premisă a determinării prețurilor materiilor prime și a energiei electrice	82
Bibliografie	86

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

**Specializare și complementaritate în dezvoltarea industrială a României
în perspectiva integrării în Uniunea Europeană**

Tema de cercetare:

*Evaluarea influenței factorilor de producție asupra dezvoltării durabile a industriei naționale.
Un model posibil*

Coordonator: conf. univ. dr. Nicoleta Hornianschi, C.S. I

Colectiv de autori: conf. univ. dr. Corneliu Russu, C.S. I; conf. univ. dr. Nicoleta
Hornianschi, C.S. I; dr. Mihaela Mateescu, C.S. III; drd. Nicoleta
Odae, C.S. III; drd. Radu Popescu, C.S. III; Rodica Miroiu, C.S. III

CUPRINS

1. Abordări teoretice ale problemei factorilor de producție	1
1.1. Teoria clasică a creșterii	2
1.2. Critica liberalismului clasic	4
1.3. Teoria economică a lui Keynes	4
1.4. Teoriile creșterii dezechilibrate, în prelungirea analizei keynesiene	5
1.5. Gândirea economică în România, în contextul evoluției factorilor de producție din secolul XIX până în 1940	6
1.6. Curentul neoclasic sau teoriile creșterii echilibrate	10
1.7. Teoriile de creștere endogenă care legitimează intervenția statului	12

1.8. Teoria progreselor calitative	12
1.9. Alte teorii ale creșterii economice din perioada contemporană	15
1.10. Teoria dezvoltării economice	16
2. Aspecte relevante pentru România privind impactul factorilor de producție asupra dezvoltării durabile a industriei	21
2.1. Influențe determinante ale factorului capital asupra performanțelor industriei	23
2.1.1. Managementul macroeconomic, capitalul și creșterea pe termen lung	23
2.1.2. Factorul CAPITAL – motiv al dezvoltării	27
2.2. Implicații actuale și de perspectivă ale forței de muncă asupra dezvoltării industriei naționale	32
2.2.1. Potențialul uman – precizări noționale	32
2.2.2. Evoluții demoeconomice pe ansamblul pieței muncii	34
2.2.3. Tendințe economice și sociale ale utilizării forței de muncă în industrie	38
2.3. Valențele factorului progres tehnic în dezvoltarea durabilă a industriei	53
2.3.1. Elemente ale activității de cercetare-dezvoltare	54
2.3.2. Evoluția principalilor indicatori de cercetare-dezvoltare	57
2.3.3. Activitatea de inovare în industria prelucrătoare	61
3. Modele macroeconomice. Tendințe și dezvoltări recente în domeniul modelării	66
3.1. Elemente de modelare ale teoriei creșterii și dezvoltării economice	66
3.2. Considerații de ordin metodologic. Procesul modelării, clase de modele	71
3.2.1. Evoluția procesului de modelare în sfera economiei. Elemente metodologice	72
3.2.2. Clase de modele	75
3.3. Definirea modelului ales și operaționalizarea acestuia în cazul industriei prelucrătoare	77

4. O paralelă între rezultatele obținute prin cele două modalități de analiză utilizate. Evoluții previzibile la nivelul industriilor naționale, în contextul dezvoltării industriale pe plan mondial	84
4.1. Considerații asupra deosebirilor și similitudinilor dintre cele două metode de abordare utilizate	84
4.2. Industria mondială în contextul globalizării producției și pieselor. Tendințe ale evoluției sectoriale în industria mondială	86
4.3. Perspectivele reconfigurării industriei românești	93
4.3.1. Care sunt industriile cu potențial de creștere?	94
4.3.2. Scurtă privire prospectivă asupra evoluției unor sectoare ale industriei românești	98
Anexe	100

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Tema de cercetare:

Stabilitate-nestabilitate în sistemele în tranziție și elemente de deschidere pentru modelarea dezvoltării industriale

Autor: dr. Mihai-Sabin Muscalu

CUPRINS

Argument	3
1. Cunoașterea umană și abordarea sistemică	5
1.1. Virtuțile teoriei generale a sistemelor	5
1.2. Limitele teoriei generale a sistemelor	11
2. Nevoia de interdisciplinaritate	16
2.1. Temeiurile ontologice și epistemologice ale interdisciplinarității	19
2.2. Morfologia interdisciplinarității	23
2.3. Fiziologia interdisciplinarității	23
3. Despre sisteme nelineare și sinergism	34
3.1. Nonlinearitate. Incertitudine. Ordine prin fluctuații	38
3.2. Comportamentul de tip „bifurcare”. Discontinuitate. „Catastrofă”	44
4. Hazard și necesitate. Ordine în haos	52
4.1. Haos determinist	52
4.2. „Atractorul” echilibru. Autoorganizare	57

Post scriptum	72
Bibliografie	76

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

**Priorități organizatorice și instituționale ale accelerării ajustării structurale
a industriei (2002-2005)**

Tema de cercetare:

*Echilibrul dimensional al unităților productive și mobilitatea sistemului de relații din industrie,
condiții esențiale ale dinamizării restructurării acesteia*

Coordonator: Vasile Dan, C.S. II

Colectiv de autori: Vasile Dan, C.S. II; Ruxanda Isaic-Maniu, C.S. III; Mariana Vania,
C.S. III; dr. Doina Tătaru, C.S.; drd. Cristina Voicu, a.c.

Colaboratori externi: Mariana Florescu – Șef compartiment statistica afacerilor, Camera
de Comerț și Industrie a României și a mun. București; Gabriel
Condesteanu – analist programator, Oficiul Național al Registrului
Comerțului

CUPRINS

Cuvânt introductiv	I
1. Tendințe în țările dezvoltate privind perfecționarea configurației piramidale a sistemului productiv al industriei, în vederea accelerării ajustării structurale a acesteia	1
1.1. Caracteristicile mediului economic și provocările care stau în fața Întreprinderii	1
1.2. Ajustarea structurală și acceleratorii acesteia	4

1.3. Configurația piramidală a sistemului productiv al industriei din țările dezvoltate în procesul de ajustare structurală a acesteia	10
1.4. Modalități prin care agenții economici din țările dezvoltate urmăresc realizarea accelerării ajustării structurale pe baza perfecționării configurației piramidale a sistemului productiv	25
1.5. Concluzii	55
2. Caracteristici ale configurației piramidale a sistemului productiv al industriei românești	59
2.1. Structura dimensională.....	59
2.2. Dinamica demografiei industriale	74
2.2.1. Evoluția numărului întreprinderilor industriale pe grupe de dimensiune a acestora	74
2.2.2. Evoluția numărului întreprinderilor industriale create și a celor care și-au încetat activitatea	87
3. Dinamizarea ajustării structurale a industriei românești prin perfecționarea configurației piramidale a sistemului productiv al acesteia	98
3.1. Condițiile esențiale prealabile, necesare pentru accelerarea ajustării structurale	98
3.2. Probleme, priorități și cerințe ale perfecționării configurației piramidale a sistemului productiv al industriei în vederea accelerării ajustării structurale	104
Anexe	116

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**CENTRUL ROMÂN
DE ECONOMIE COMPARATĂ
ȘI CONSENS**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL ROMÂN DE ECONOMIE COMPARATĂ ȘI CONSENS

Programul:

Economia culturii

Tema de cercetare:

Economia culturii – o nouă administrare a valorilor și faptelor culturale

Coordonator: prof. dr. Valeriu Ioan-Franc

Autor: dr. Maria Moldoveanu, C.S. I

CUPRINS

Partea I – Concepte. Funcții. Ipoteze

Structura și finalitatea lucrării – considerații generale	3
Capitolul 1. Cultura. Definiții. Accepțiuni	5
1.1. De la viziunea antropologică la perspectiva economică asupra culturii	
1.2. Aspecte economice ale culturii	10
1.3. Metode de analiză economică a culturii	20
Capitolul 2. Alte metode de analiză economică	32
Anexă	35
Studii de caz	39
Bibliografie	44